

דוח על הסיכונים

גילוי בהתאם לנדבך 3

ומידע נוסף על הסיכונים

ליום 30 בספטמבר 2024

תוכן עניינים	
עמוד	
4	חלק 1 - כללי
8	חלק 2 - יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון
9	הסיכונים המתפתחים
14	הון ומינוף
14	חלק 3 - הרכב ההון
18	חלק 4 - יחס המינוף
20	סיכון אשראי
20	חלק 5 - סיכון אשראי
33	חלק 5א - סיכון אשראי של צד נגדי
36	סיכון שוק
36	חלק 6 - סיכון שוק
37	חלק 6 א - סיכון ריבית בתיק הבנקאי (IRRBB) ובתיק למסחר
43	סיכון נזילות
43	חלק 7 - סיכון נזילות

רשימת הטבלאות:

עמוד	
8	יחסים פיקוחיים עיקריים (KM1)
13	סקירת נכסי סיכון משוקללים (OV1)
16	הרכב ההון הפיקוחי תוך ציון הפניות למאזן הפיקוחי (CC1)
18	יחס המינוף (LR1) (LR2)
21	מידע נוסף על פעילויות לטובת הלווים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה
22	איכות האשראי של חשיפות אשראי (CR1)
23	שיטות להפחתת סיכון אשראי - סקירה (CR3)
24	הגישה הסטנדרטית - חשיפה לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון (CR5)
26	סיכוני האשראי הכולל לפי ענפי משק
29	נתונים על סיכון האשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)
31	סיכון האשראי בענף הבינוי והנדל"ן
33	ניתוח חשיפה של סיכון אשראי לצד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR1)
34	הקצאת הון בגין התאמת שערך לסיכון אשראי (CVA) (CCR2)
35	הגישה הסטנדרטית - חשיפות לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי תיק פיקוחי ומשקלות סיכון (CCR3)
36	סיכון שוק בגישה הסטנדרטית (MR1)
37	שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק
38	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של הבנק
40	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
41	מידע נוסף על חשיפה לשינויים בשערי הריבית
43	יחס כיסוי הנזילות (LIQ1)
45	הרכב הנכסים הנזילים באיכות גבוהה
46	יחס מימון יציב נטו (NSFR)

חלק 1 - כללי

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בבנק ישראל והנחיותיו, נדרשים תאגידים בנקאיים לפרסם דוח מפורט על הסיכונים ואופן ניהולם באתר האינטרנט שלהם, שיכלול מידע משמעותי כמותי ואיכותי לפי דרישות הגילוי של באזל ודרישות גילוי על סיכונים המבוססות על מקורות אחרים, לרבות דרישות גילוי שפורסמו על ידי הפורום ליציבות פיננסית (FSF) ודרישות גילוי שפורסמו על ידי הועדה ליציבות פיננסית (Financial Stability Board). לצורך השלמת הגילוי יש לעיין בדוח זה ביחד עם הדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2023 ויחד עם הדוח הכספי, ובכלל זה עם פרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה, שמתפרסם לציבור. הדוח הרבעוני הינו מצומצם משמעותית בהתאם להנחיות בהוראה לגבי דרישות הגילוי הכמותיות והאיכותיות.

מדיניות גילוי

הבנק התווה מדיניות גילוי למידע שנדרש לפי הוראה 651 של בנק ישראל, שאושרה על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון. עקרונות המדיניות קובעים תהליך לבחינת נאותות הגילויים, שנגזרים ממנה, בין היתר, קריטריונים איכותיים ופרמטרים כמותיים המסייעים לבחון כי הוצפו וטופלו באופן נאות כל הגילויים המהותיים הנדרשים, באופן שיביא לידיעת משתמשי הדוחות את כל המידע המהותי על פרופיל הסיכון של הבנק ודרכי ניהול הסיכונים. בנוסף, מעוגנות במדיניות הבקורות הפנימיות והנהלים למתן גילוי למידע זה.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע הצופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאוגרפי, פוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי-התממשות ההערכות. לעניין זה ראו גם ההסתייגות בפסקת הרקע להלן, ובעיקר בעניין מלחמת "חרבות ברזל". מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "יעד", "תחזית", "הערכה", "אומדן", "תרחיש", "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק טבלת גורמי הסיכון בדוח על הסיכונים לשנת 2023 או פרק סקירת הסיכונים בדוחות הכספיים לשנת 2023. המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל, וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים, הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים, או כאלה המשפיעים על שווקים אלה.

תחולת היישום

מסגרת העבודה כוללת את הבנק בלבד. הבנק הינו חלק מקבוצת הבנק הבינלאומי. לא קיימים איסורים או מגבלות משמעותיות אחרות כלשהן על העברת כספים או הון פיקוחי בתוך הקבוצה, מעבר למגבלות הכלליות החלות על ביצוע עסקאות מכל סוג כל עוד הבנק שומר על יחס ההון המזערי הנדרש ממנו על פי הדין. יציין כי העברת כספים שאינם הון פיקוחי לחברת האם, כפופה לנב"ת 312 - עסקאות עם אנשים קשורים ונב"ת 313 - מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

כללי

פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכונים האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפי משק ולווים), סיכונים שוק, כאשר העיקרי בהם הינו סיכון הריבית, סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים, לרבות סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע, סיכון ציות ואיסור הלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי, סיכון מוניטין וסיכון מודלים. פירוט לגבי פרופיל הסיכון של התאגיד הבנקאי ודרכי ניהולו, ראה בדוח על הסיכונים לשנת 2023. על פרישות ומינויים של מנהלי סיכונים מסויימים בשנת 2024, ראו פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה וסעיף פרישות ומינויים בפרק ממשי תאגידי ליום 30 בספטמבר 2024.

רקע

דוח הסיכונים נערך על רקע התפתחויות שונות בסביבת המאקרו, הנגזרות בין היתר ממלחמת "חרבות ברזל", כפי שיפורט בהמשך, המשפיעות על הסביבה הכלכלית והעסקית שבה פועל הבנק. ברבעון השלישי של השנה נמשכה סביבת האינפלציה הגבוהה וסביבת הריבית הגבוהה.

מלחמת "חרבות ברזל"

במהלך חודש אוקטובר 2024, פרסמה חטיבת המחקר של בנק ישראל את התחזית המעודכנת לכלכלת ישראל. תחזית זו ממשיכה להיות מושפעת באופן ישיר ממלחמת "חרבות ברזל". התחזית מתבססת על כך, שהיקף הלחימה בגזרות השונות יישאר ברמתו הנוכחית. הנחות אלו הינן ההערכות המעודכנות של בנק ישראל, אך חשוב לציין, שהתחזיות שמתפרסמות בשנה האחרונה ממשיכות להתאפיין ברמה גבוהה של חוסר ודאות.

במקביל להתמשכות המלחמה, חטיבת המחקר של בנק ישראל עדכנה בחודש אוקטובר האחרון את תחזית הצמיחה עבור השנים 2024-2025 כלפי מטה. כעת, הצפי הוא כי התוצר במשק יצמח בשיעור של 0.5% בשנת 2024 וב-3.8% בשנת 2025. בפרסום הקודם, מחודש יולי, עמדה תחזית הצמיחה על 1.5% ו-4.2% בשנת 2024 ובשנת 2025, בהתאמה. עדכון תחזית הצמיחה כלפי מטה בוצע עקב נתוני צמיחה נמוכים מהצפי שפורסמו עבור החציון הראשון של 2024 ומהשפעות ההסלמה הביטחונית על הכלכלה.

למרות המדד השלילי שפורסם לאחרונה עבור חודש ספטמבר, המגמה בחודשים האחרונים הצביעה על עלייה בלחצים האינפלציוניים. להערכת בנק ישראל, שיעור האינפלציה במהלך שנת 2024 צפוי לעמוד על 3.8%, לעומת 3.0% בתחזית יולי ובשנת 2025 האינפלציה צפויה לעמוד על 2.8%, בדומה לתחזית יולי האחרונה.

בנק ישראל הוריד את הריבית בחודש ינואר האחרון ב-0.25%, לרמה של 4.5% ומאז, הריבית נשארה ללא שינוי. בדומה להחלטות בנק ישראל ברבעונים האחרונים, גם בהחלטה האחרונה בחודש אוקטובר, בחרה הוועדה המוניתרית בעמדה מוניתרית שמרנית, כאשר המסר שלה היה של יציבות ממושכת בגובה הריבית בתרחיש הבסיסי ופוטנציאל להעלאת הריבית בתרחיש שבו תימשך העלייה בסביבת האינפלציה. החלטת בנק ישראל מגיעה על רקע ההרעה במצב הגיאופוליטי והביטחוני וכן החשש מהתגברותם של לחצים אינפלציוניים בשנה הקרובה.

תחזית בנק ישראל לשנת 2024, צופה שהגירעון בתקציב הממשלה בשנים 2024 ו-2025 צפוי להסתכם ב-7.5% וב-4.9% תוצר בהתאמה. על פי תחזית זו, יחס חוב תוצר יעלה לרמה של 68% בשנת 2024 ול-69% בשנת 2025. בהשוואה לתחזית הקודמת מחודש אפריל, התחזית הנוכחית מגלמת עדכון כלפי מעלה של 0.5% תוצר בתחזית להוצאות הביטחון, בגין הלחימה המתמשכת.

האירועים הביטחוניים והגיאופוליטיים ימשיכו ללוות את המשק גם ברבעונים הקרובים. להתמתנותם או התגברותם, תהיה השפעה ישירה על שער החליפין של השקל מול הדולר.

מתחילת הרבעון השלישי של השנה, סוכנויות הדירוג הבינלאומיות Moody's, S&P ו-Fitch הורידו את דירוג האשראי של מדינת ישראל. ראשית, בחודש אוגוסט הודיעה סוכנות Fitch על הורדת דירוג האשראי של ישראל מרמה של A+ לרמה של A עם תחזית דירוג שלילית. לטענת Fitch, דירוג האשראי הופחת בשל התמשכות והתרחבות המלחמה, שמביאה עמה עלייה בסיכונים הגיאופוליטיים ואי יציבות באזור.

בסוף חודש ספטמבר הודיעה Moody's על הורדת דירוג האשראי של ישראל בשתי דרגות, מרמה של A2 לרמה של Baa1. כמו כן, הסוכנות השאירה את תחזית הדירוג על מצב שלילי. הורדת דירוג זו הינה הפעם השנייה שבה Moody's מורידה את הדירוג של ישראל בשנת 2024. הפעם הראשונה הייתה בחודש פברואר אז החליטה Moody's להוריד את דירוגה של ישראל בדרגה אחת, מרמה של A1 לרמה של A2. לדברי Moody's, ההורדה האחרונה בשתי דרגות משקפת את הסיכון הגיאופוליטי שהתגבר באופן משמעותי.

בתחילת חודש אוקטובר, הורידה S&P את דירוגה של ישראל מרמה של A+ לרמה של A ותחזית הדירוג נותרה על מצב שלילי. גם במקרה של S&P מדובר בהורדת דירוג שנייה אותה מבצעת הסוכנות על ישראל מתחילת שנת 2024. ההורדה הראשונה בוצעה בחודש אפריל השנה, אז הורידה הסוכנות את הדירוג מרמה של AA- לרמה של A+. ההורדה האחרונה מגיעה מאחר שב-S&P מביעים חשש מהידרדרות המצב הפיסקלי של ישראל.

חוזי ה-CDS לחמש שנים על ישראל, חוזים המספקים ביטוח כנגד חדלות פירעון של מדינה, נסחרים כעת ברמות של מעל 145 נקודות בסיס. הרמות כעת משקפות ירידה והתייצבות מול רמות השיא שנצפו בתחילת חודש אוקטובר, אז עמדה הרמה על מעל 165 נק' בסיס. חשוב לציין שעדיין מדובר ברמות הגבוהות משמעותית מעל הממוצע הרב שנתי ההיסטורי של ישראל של כ-60 עד 70 נקודות בסיס.

לפרטים נוספים בדבר ההתפתחויות הכלכליות במשק, ראו פרק התפתחויות כלכליות עיקריות בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2024.

עם פרוץ המלחמה ועל מנת להקל על לקוחות הבנק את ההתמודדות עם קשיי המלחמה והשלכותיה, נקט הבנק בסדרה של הקלות משמעותיות, הן במסגרת הוראת השעה שפורסמה על ידי הפיקוח על הבנקים (כמפורט בהמשך), והן בהקלות נוספות שכללו הרחבת ההטבות לאוכלוסיות שונות, בכללן כוחות הביטחון ואנשי קבע.

על רקע המלחמה, פרסם בנק ישראל את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 251 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" (הוראת שעה), במסגרתה ניתנו הקלות שונות שגיבש הפיקוח על הבנקים, על מנת לסייע למערכת הבנקאית וללקוחותיה להתמודד עם אתגרי המצב. לפרטים בעניין הוראה זו והוראות רגולטוריות נוספות, ראה חקיקה ויוזמות רגולטוריות, לפרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים. בנוסף, ביום 15 באוקטובר 2023, פרסם הפיקוח על הבנקים מתווה סיוע רוחבי ללקוחות, שגובש בשיתוף המערכת הבנקאית (להלן - "המתווה הבסיסי"), הכולל הקלות בתחומי האשראי והעמלות ללקוחות "המעגל הראשון" (המתגוררים ופועלים בטווח של 30 ק"מ מרצועת עזה, אזרחים שפוננו מביטוח על ידי גורם רשמי, מגויסי מילואים בצו 8 ובעלי קרבה ראשונה לחללי המלחמה, לחטופים או לנעדרים).

ביום 8 בנובמבר 2023, הודיע בנק ישראל על הרחבת לקוחות "המעגל הראשון" במתווה, על ידי הכללת האוכלוסייה המתגוררת ביישובי צפון הארץ, או בעלי עסק ביישובי הצפון, אשר פונו על ידי גורם רשמי, נכון לתאריך 7 בנובמבר 2023, והמתגוררים באחד מהישובים המופיעים ברשימות המפורסמות באתר בנק ישראל.

ביום 17 בדצמבר 2023, הודיע בנק ישראל על הארכת המתווה הבסיסי בשלושה חודשים נוספים, החל מיום 1 בינואר 2024, בשינויים מסוימים, שעיקרם הרחבת האוכלוסיות הכלולות במתווה.

ביום 4 במרץ 2024, הודיע בנק ישראל על הארכת המתווה בשלושה חודשים נוספים, החל מיום 1 באפריל 2024, בשינויים מסוימים, שעיקרם הרחבת האוכלוסיות הכלולות במתווה והרחבת ההטבות לאוכלוסיית משרתי המילואים.

ביום 23 ליוני 2024 הודיע בנק ישראל על הארכת המתווה בשלושה חודשים נוספים, החל מיום 1 ביולי 2024. במסגרת זו הוארכה התקופה להגשת בקשות לדחיית הלוואות, הוארכו ההקלות בעמלת ומסגרת אשראי ללקוחות "המעגל הראשון" וניתנו הקלות נוספות לבעלי עסקים.

ביום 22 בספטמבר 2024, הודיע בנק ישראל על הארכת המתווה בשלושה חודשים נוספים, החל מיום 1 באוקטובר 2024. בוצעה התאמה באוכלוסיות "המעגל הראשון" ביחס לתושבי הדרום. ההקלות תינתנה לאוכלוסייה המתגוררת או בעלת עסק בטווח של עד 7 ק"מ מרצועת עזה (במקום עד 30 ק"מ). התקופה להגשת בקשות לדחיית הלוואות הוארכה לתקופה כאמור, אך תקופת הדחייה המצטברת המכסימלית נותרה 9 חודשים לכל הלוואה (כאשר בקשות לתקופה ארוכה יותר תיבחנה לגופן). על אף האמור, תתאפשר דחיית תשלומי הלוואות ומשכנתאות לתקופה מצטברת של 12 חודשים לאוכלוסייה המתגוררת או בעלת עסק באחד מיישובי הצפון שפוננו על ידי גורם רשמי נכון לתאריך 7 לנובמבר 2023 ואוכלוסייה שמתגוררת באחד מיישובי הצפון אשר התקבלה החלטת ממשלה לפנותם אך טרם פונו בפועל, בהתאם לרשימה באתר בנק ישראל, ולחיילי מילואים הנמצאים בשירות פעיל בתקופת המתווה המעודכן, קרי בין התאריכים 1 באוקטובר 2024 ל-31 בדצמבר 2024.

לפרטים והרחבה בדבר המתווה ראה פסקת "השפעת מלחמת חרבות ברזל" בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2024.

הבנק מיישם את המתווה ואת כל הנחיות בנק ישראל, בעניין ההיערכות למתן שירותים בנקאיים בתקופת המלחמה, תוך שמירה על עיקרון ההוגנות כלפי הלקוחות וממשיך לנטר את מצב הלוואות.

בנוסף למתווה הבסיסי כאמור, הבנק נקט שורה של צעדים נוספים על מנת לסייע ללקוחותיו. ללקוחות בעוטף עזה (בטווח של עד 7 ק"מ מהגבול) ניתנו הטבות ובכללן, הקפאת תשלומי הלוואות ללא תשלום ריבית על תקופת הדחייה, למשך שלושה חודשים ומתן הלוואות עד סכום של 20 אלף ש"ח ללא ריבית והצמדה, לתקופה של שנתיים. כמו כן ניתנה אפשרות לדחיית תשלומי הלוואות ללקוחות עסקיים ללא מגבלת סכום ההלוואה (כפי שהוגדר במתווה).

הנהלת הבנק והדירקטוריון מקיימים מעקב שוטף בכל הנושאים והסיכונים הנובעים מהמלחמה, השלכותיה והשפעותיה הפיננסיות על הבנק ובכלל זה ההשפעות על הסיכונים השונים. בין היתר נבחנים: ההשפעות על לקוחות שעשויים להיות מושפעים יותר מהמלחמה, התודתיות בשווקים וההשפעות על סיכוני האשראי, הנוסטרו והנזילות, תחומי סייבר, מודלים, ציות, הלבנת הון ומימון טרור ועוד.

יצוין כי בנושא סיכון ציות, הלבנת הון ומימון טרור, מצב המלחמה דורש עירנות מוגברת מצד הבנק על מנת למנוע ניצול לרעה של המשבר למטרות הלבנת הון ומימון טרור. מחלקת הציות הקבוצתית מבצעת בקורות, בדגש על איתור פעילות המשקפת "אורות אדומים" לפעילות חשודה בנושאים הקשורים בציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור.

כמו כן, בנושא סיכון סייבר, המלחמה הובילה לעלייה בניסיונות התקיפה על ארגונים בארץ, כולל תקיפות מניעת שירות (DDOS) וכן עלייה בהונאות בשילוב הנדסה חברתית. החשיפה להתממשות אירוע סייבר עולה, בין היתר, כתוצאה משימוש גובר של לקוחות בערוצים דיגיטליים והמשך עבודה מרחוק של עובדים וספקים. הבנק נוקט באופן שוטף,

בצעדים למזעור הסיכונים, לרבות פתרונות גישה מרחוק, הגברת ניטור, חיזוק ושיפור מנגנוני הגנה והעלאת מודעות העובדים, בהתאם להתפתחות האיומים.

במסגרת השמירה על המשכיות העסקית, נקט הבנק בשורה של צעדים, בין היתר, קיום ישיבות יעודיות בעקבות מצב החירום, העברת עובדים לעבודה מרחוק נייד ועוד. הבנק בוחן את המצב באופן שוטף ומבצע התאמות בפעילות בהתאם לנדרש.

כאמור, לא ניתן להעריך את מלוא השפעות המלחמה על הבנק ולקוחותיו, וזאת בשל אי ודאות בקשר עם משך המלחמה, היקפה, התפשטותה לזירות נוספות ככל שתהיה וכן אי ודאות באשר להשפעות הנגזרות על הפעילות המשקית, מגמות בשוקי ההון וצעדים פיננסיים שונים שיינקטו על ידי הממשלה, בנק ישראל ורגולטורים נוספים.

לפרטים נוספים ראו בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2024.

חלק 2 - יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון

30.09.23	31.12.23	31.03.2024	30.06.2024	30.09.2024	
					הון זמין (*)
1,113.6	1,167.7	1,209.8	1,196.1	1,263.4	הון עצמי רובד 1
1,109.1	1,163.5	1,207.7	1,194.0	1,261.3	הון עצמי רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר (3)
1,113.6	1,167.7	1,209.8	1,196.1	1,263.4	הון רובד 1
1,109.1	1,163.5	1,207.7	1,194.0	1,261.3	הון רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר (3)
1,186.0	1,238.8	1,280.8	1,276.4	1,343.9	הון כולל
1,181.5	1,234.6	1,278.7	1,274.3	1,341.8	הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר (3)
					נכסי סיכון משוקללים
6,537.2	6,465.2	6,498.7	7,253.2	7,309.9	סך הכל נכסי סיכון משוקללים (RWA)
					באחוזים
					יחסי הלימות הון, לפי הוראות המפקח על הבנקים (*)
17.04%	18.06%	18.62%	16.49%	17.28%	יחס הון עצמי רובד 1
16.97%	17.99%	18.59%	16.46%	17.25%	יחס הון עצמי רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר (3)
17.04%	18.06%	18.62%	16.49%	17.28%	יחס הון רובד 1
16.97%	17.99%	18.59%	16.46%	17.25%	יחס הון רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר (3)
18.14%	19.16%	19.71%	17.60%	18.38%	יחס הון כולל
18.07%	19.10%	19.68%	17.57%	18.36%	יחס הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר (3)
9.00%	9.00%	9.00%	9.00%	9.00%	יחס הון עצמי רובד 1, הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
8.04%	9.06%	9.62%	7.49%	8.28%	יחס הון עצמי רובד, מעבר לנדרש על ידי המפקח על הבנקים
					יחס המינוף, לפי הוראות המפקח על הבנקים (1)
11,997.4	12,417.3	12,595.9	12,595.9	13,079.7	סך החשיפות (במיליוני ש"ח)
9.28%	9.40%	9.60%	9.50%	9.66%	יחס המינוף (באחוזים)
9.24%	9.37%	9.59%	9.59%	9.64%	יחס המינוף, לפני השפעת הוראות מעבר (באחוזים) (3)
					יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (2)
1,840.3	2,191.7	2,584.9	2,791.3	3,073.0	סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (במיליוני ש"ח)
421.0	413.0	487.2	481.0	571.5	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים (במיליוני ש"ח)
458%	544%	547%	598%	550%	יחס כיסוי נזילות (באחוזים)
					יחס מימון יציב נטו, לפי הוראות המפקח על הבנקים
10,014.2	10,384.9	10,546.6	10,742.0	10,939.7	סך הכל מימון יציב זמין
6,398.9	6,353.9	6,414.4	6,409.2	6,532.9	סך הכל מימון יציב נדרש
156.5%	163.4%	164.4%	167.6%	170.1%	יחס מימון יציב נטו (באחוזים)

(*) הון, יחסי הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון יחס מינוף הינם לאחר השפעת התאמות בגין מהלכי התייעלות תפעולית- ר' באור 9 בדוח כספי ליום 30 בספטמבר 2024.

- (1) ר' חלק 4 להלן להרחבה בנושא יחס המינוף.
(2) ר' חלק 7 להלן להרחבה בנושא יחס כיסוי נזילות.
(3) לפני השפעת הוראות המעבר, ולפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות.
(4) הורדת הדירוג הביאה לירידה של 1.55% ו- 1.65% ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל, בהתאמה.

סיכונים מובילים ומתפתחים

סיכונים מובילים ומתפתחים נגזרים מסביבת הפעילות העסקית של הבנק וכוללים גם סיכונים שעשויים להיווצר בתחומים חדשים, או מוקדי סיכון חדשים בסיכונים קיימים, שנגזרים, בין היתר, מתמורות בסביבה שמשפיעה על תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות סביבה רגולטורית, תחרותית, דיגיטלית ועוד.

להלן פרטים בדבר הסיכונים המובילים והמתפתחים העיקריים:

1. **סיכון מאקרו-כלכלי** - התוצאות העסקיות של המערכת הבנקאית בישראל ושל הבנק כחלק ממנה, מושפעות באופן ישיר מהמצב הכלכלי בישראל ובעולם. הרעה בתנאים הכלכליים (לרבות שינויי ריבית, מטבע, אינפלציה ועוד) המושפעים גם מהתנאים הפוליטיים והביטחוניים, עלולה להביא לפגיעה בהכנסות הבנק, לגידול בהיקף החובות הבעייתיים ולהשפעה לרעה על תוצאות הבנק.

רמת סיכון המאקרו כלכלי ממשיכה להיות גבוהה על רקע, רמות האינפלציה והריבית הגבוהות, התמשכות המלחמה המכבידה על פעילות המשק, בין היתר גורמת לשיבושים בענפי פעילות משמעותיים, כגון ענפי הנדל"ן, תיירות ושירותי הארחה ופנאי, משפיעה לרעה על מצב הלזים במשק ובאה לידי ביטוי בהגדלת הוצאות הממשלה והעמקת הגרעון הממשלתי.

ככל שהמלחמה תמשך, היא עלולה לגרום לעלייה בשיעור האבטלה, ירידה מסוימת ברמת החיים בישראל ושינויים בהרגלי הצריכה שיכולים לבוא לידי ביטוי, בין היתר, בירידה בהיקף הפעילות בכרטיסי אשראי, תנודתיות בשוק ההון ובשערי החליפין ועוד.

ההשלכות כאמור, עשויות להשפיע על הפעילות העסקית של הבנק והכנסותיו, להגדיל את היקף החובות הבעייתיים וכתוצאה מכך להשפיע לרעה על הרווחיות, ההון, ועל תוצאות הבנק.

בנוסף, קיימת אי וודאות בשווקים הפיננסיים בגין השפעותיה האפשריות של המלחמה והשפעת הפחתת דירוג אשראי נוספת של מדינת ישראל על ידי סוכניות הדירוג הבינלאומיות, כמפורט בסעיף "חרבות ברזל" בפסקת הרקע לעיל.

לפרטים נוספים, ראו פרק התפתחויות כלכליות עיקריות בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2024.

להשפעת הפחתת דירוג מדינת ישראל על יחס הלימות ההון של הבנק, ראו להלן בפרק "הון ומינוף".

ההתפתחויות שתוארו, משפיעות על סביבת הסיכון ועלולות לגרום לעלייה ברמת הסיכונים השונים, כגון, נזילות, אשראי, שוק, הלבנת הון, סייבר, המשכיות עסקית ועוד. הבנק עוקב באופן הדוק אחר ההתפתחויות, מצב המאקרו וההשפעות על הבנק. בין היתר נבחנים: ההשפעות על לקוחות הבנק בגין המלחמה והשלכותיה, התנודתיות בשווקים וההשפעות על הנוסטרו והנזילות, תחומי סייבר, ציות, הלבנת הון ומימון טרור (להרחבה ראו בפרק סיכון ציות להלן) ועוד. בנוסף, מתקיימים דיונים לעדכון שוטף על השפעות המצב על הבנק ולקוחותיו, לרבות מתן הנחיות שונות לגורמים השונים בבנק וביצוע תרחישים ותרחישי קיצון.

2. **סיכון אסטרטגי/מודל עסקי** - התכנית האסטרטגית של הבנק, מביאה לידי ביטוי את השינויים בסביבת הפעילות של הבנק וההתגברות המשמעותית בעוצמת התחרות וכן נבחנת מול ההתפתחויות המאקרו-כלכליות והאתגרים בפניהם ניצב הבנק. התכנית האסטרטגית לשנים 2023-2027 אושרה במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2022. אחת לחצי שנה, מתבצע תיקוף, ובמידת הצורך, מתבצע עדכון למהלכים או ליעדים האסטרטגיים.

שינויים המשפיעים על הסביבה העסקית ומשנים את עוצמת התחרות:

שינויים בסוג המתחרים - בשנים האחרונות התחרות על השירותים והמוצרים הפיננסיים התרחבה מעבר לתחרות המסורתית בין הבנקים, עם כניסתם והעמקת אחיזתם של שחקנים חדשים וקיימים לתחומים של פעילויות פיננסיות מסורתיות, כגון: בנקים דיגיטליים, מתחרים חוץ-בנקאיים, חברות ביטוח, חברות כרטיסי האשראי וחברות קמעונאיות, חברות הזנק ופינטק שמפתחות מוצרים חדשניים בענף וחברות ביג טק עולמיות.

שינוי במודל העסקי הבנקאי - ההתפתחויות הרבות שמתרחשות במקביל בזירות התחרות השונות בענף הפיננסיים, הבנקאי והחוץ-בנקאי, בהתקדמות הטכנולוגיה, ושינויים בצרכי הלקוחות והעדפותיהם, מביאות לשינוי במודל הבנקאי.

שינויים טכנולוגיים - המעבר לבנקאות דיגיטלית וכניסת מתחרים טכנולוגיים לפעילות פיננסית מייצרים סיכונים ואתגרים טכנולוגיים וסיכונים אבטחת מידע וסייבר חדשים אליהם הבנק נערך.

שינויים רגולטוריים - הסביבה הרגולטורית ממשיכה באינטנסיביות בקידום הסדרתם של מהלכים להגברת התחרות בתחומים שונים, כגון שירותי תשלום, שינויים בשוק כרטיסי האשראי והתשלומים, החלת והרחבת תקן לבנקאות פתוחה שמאפשר שיתוף מידע פיננסי של לקוחות עם צדדים שלישיים, רפורמת הניוד בין בנקים, הקמת לשכת שירותי מחשוב בנקאיים, רגולציה התומכת במעבר לבנקאות דיגיטלית, הקמת מאגר נתוני אשראי כולל הרחבתו

לתאגידים, אפשרות להכרזה על קבוצת ריכוז בנקאית שתכלול את קבוצת הבנק ומתן הוראות לבנקים הנמנים בקבוצת הריכוז ועוד. שינויים בצרכי הלקוחות - סיכונים הקשורים לשינויים בטעמי הצרכן, ובכללם מוכנות גוברת לצריכת שירותים פיננסיים מגורמים חוץ-בנקאיים.

התייעלות-בהמשך למהלכי התייעלות בהם נוקט הבנק בשנים האחרונות, הבנק ממשיך להתייעל באמצעות הסטת פעילות לדיגיטל, ייעול תהליכים והתאמת מודל ההפעלה לסביבת הבנקאות המשתנה.

נוכח המלחמה ואי הוודאות המאפיינת את התקופה הנוכחית, הבנק ממשיך לעקוב מקרוב אחר השינויים בשווקים הפיננסיים ובוחן את ההשפעות המאקרו כלכליות והתנהלות הלקוחות על האסטרטגיה ותכנית העבודה של הבנק. במקרים בהם מזוהה כי למשבר עשויה להיות השפעה מהותית על הפעילות, מבוצעות ההתאמות הנדרשות.

3. **סיכון רגולטורי** - מקורו של הסיכון הוא בהתגברות הדרישות הרגולטוריות בארץ ובעולם בשנים האחרונות. השינויים הרגולטוריים ויישום רפורמות רגולטוריות מגבירים את אי הוודאות והתחרותיות במערכת הפיננסית ויוצרים סיכון להכנסות, להוצאות ולהון הבנק, לרבות באמצעות מניעת או הטלת מגבלות על פעילות עסקית. שינויים אלה גם מחייבים את הבנק להיערכות, יישום והטמעה של דרישות רגולטוריות הכרוכים בעלויות והשקעות נכבדות (כגון השקעות מיכוניות). כמו כן, אי עמידה בהוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק חושף אותו לסנקציות, ובהן עיצומים כספיים, תביעות של לקוחות, לרבות תובענות ייצוגיות, הטלת אחריות פלילית על הבנק ועל נושאי משרה בו וכן לפגיעה בתדמיתו של הבנק בציבור. הסיכון הרגולטורי בבנק מנוהל כחלק מהסיכון המשפטי, מסיכון הציות, ומסיכון האסטרטגיה.

מדיניות הציות של הבנק מעגנת, בין היתר, את ערכי הציות אותם מקדם הבנק, משמשת כקו מנחה לפעילות כל הגורמים בבנק בניהול סיכונים הציות בכלל ובעמידה במכלול ההוראות הרגולטוריות בפרט, מתווה את העקרונות וקווי היסוד ומעגנת את הסמכויות ותחומי האחריות של הגורמים השונים בבנק לצורך בניית תשתית נאותה ליישום החובות החלות על הבנק בתחום הציות והסדרתן בנהלים ותהליכים.

ההיבטים הרגולטוריים-משפטיים מפוקחים ומנוהלים על ידי היעוץ המשפטי במסגרת מדיניות לניהול הסיכון המשפטי המאושרת על ידי ההנהלה והדירקטוריון. המדיניות מסדירה את הדרכים לאיתורו, מיפוי ומעוררו של הסיכון המשפטי, לרבות באמצעות מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, ברגולציה ובפסיקה ומתן יעוץ ותמיכה משפטית שוטפים, בין היתר, על בסיס התפתחויות אלה.

בהיבט האסטרטגי, התכנית האסטרטגית ותכנית העבודה מתייחסות להשפעות אפשריות שצוינו לעיל ולקוחות בחשבון את השינויים האמורים. נוכח המלחמה, הפגיעה חסרת התקדים בציבור רחב וגיוס המוני של חיילי מילואים, והתגברות מהותית בחששות מהרעה במצב הכלכלה, פעילות גופי הרגולציה והמדינה והרעה בדירוגי חוב בינלאומיים של ישראל, ועוד, הממשלה הובילה צעדים של הקלות ומציאת פתרונות לקשיים ולאתגרים שהתעוררו. במסגרת זו, ביום 17 במרס 2024 פורסם חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד 2024, ולפיו בנקים שאינם בנקים קטנים (הבנקים בקבוצת הבנק נכללים בתחולת החוק) ישלמו תשלום מיוחד בשיעור של 6% מהרווח על הפעילות בישראל בתקופה שהחל מ-1 באפריל 2024 ושנת 2025 (לפרטים נוספים ראה באור 1.1 לדוחות הכספיים). במסגרת החוק נקבע מנגנון לפיו אם עלה סכום התשלום השנתי של כלל הבנקים המשלמים על רף של 1.2 מיליארד ש"ח ב-2024 או על רף של 1.3 מיליארד ש"ח ב-2025, יוחזר לבנקים ששילמו החלק היחסי שלהם בהפרש ביחס לסכום התשלום השנתי של כלל הבנקים. במסגרת החוק נקבע כי שר האוצר רשאי לקבוע, עד סוף אוקטובר 2024, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, צו המקצר את תקופת התשלום המיוחד לסוף 2024. בבד בבד, במסגרת חקיקת החוק האמור, גובש מתווה, על דעת הרגולטורים הרלבנטיים והמערכת הבנקאית, במסגרתו סוכמו בחודש מאי התנאים להקמת קרן ייעודית מטעם הבנקים לסיוע לעסקים עצמאיים של אנשי המילואים ובני/ות זוגם, בהיקף כולל של כ-100 מיליון ש"ח. חלקו של כל בנק בקרן הינו לפי חלקו היחסי בהון ביחס לכל הבנקים המשתתפים. הקרן מטעם הבנקים לסיוע לאנשי המילואים תנוהל מנוהלת על ידי הסוכנות היהודית. במסגרת התכנית הכלכלית לשנת 2025 - שינויים מבניים, של משרד האוצר, שאושרה בממשלה בנובמבר 2024, הוחלט להטיל על שר האוצר בשיתוף נגיד בנק ישראל להקים צוות בין-משרדי במטרה לבחון הטלת מס מיוחד על פעילות של בנקים בשנת 2026.

עוד קודם לפרוץ המלחמה וגם בחודשים האחרונים, לצד רפורמות ויזמות רגולטוריות רבות שקודמו ומקודמות בשנים האחרונות ביחס לענף הפיננסים בכלל ולענף הבנקאות בפרט, נרשמה, בצל העלייה המהירה והניכרת של ריבית בנק ישראל, מגמה של העלאת יוזמות רגולטוריות וחיקיקתיות, חלקן בשלב התחלתי וחלקן בהליכי יישום, אשר נועדו או שעלולות, בין היתר, להשפיע ולהתערב באופן ישיר או עקיף במחירי השירותים והמוצרים של הבנקים ובשיעורי הרבית הנהוגים במערכת הבנקאית, ביחס לצד האשראי לציבור, פיקדונות הציבור, ושירותים בניירות ערך. בהקשר הזה יש לציין גם את מכתב רשות התחרות מיום 26 במרס 2024, שנשלח לחמשת הבנקים הגדולים כולל הבנק, בדבר שימוע בטרם קביעת קבוצת ריכוז ומתן הוראות. בהתאם למכתב בכוונת הממונה על התחרות להכריז על חמש קבוצות הבנקאות הגדולות כקבוצת ריכוז בענף סל השירותים הבנקאיים ללקוחות קמעונאיים ולתת להן הוראות בתחום הפיקדונות. הרשות קיימה לבנקים שימועים בעל-פה וקיבלה טענות הבנקים בכתב. ביום 14 בפברואר 2024, פרסם בנק ישראל "קול קורא לקבלת התייחסויות הציבור למתווה מדורג של רישוי ורגולציה מידתית לגופים חוץ בנקאיים לשם הגברת התחרות במערכת הבנקאית". הפיקוח על הבנקים פרסם את הדוח להערות הציבור, במטרה לגבש וליישם מתווה למתן רישיון תאגיד בנקאי לגופים חוץ-בנקאיים, תוך מיפוי החסמים הקיימים בנושא, והדרך להסרת החסמים, דרך הצעת תיקוני חקיקה והוראות ניהול בנקאי תקין, ככל הנדרש. במסגרת זו ממליץ הפיקוח כי גופים חוץ-בנקאיים המבקשים לגייס פיקדונות ולהעמיד מתוכם אשראי יש לראות אותם כבנקים יידרשו לקבל רישיון בנקאי ולהיות מפקחים על ידי, תוך שבנקים אלה יזכו לרגולציה ופיקוח פרופורציונאליים; לפטור מהחובה למתן שירותים ומוצרים (פריקות שירותים); פטור ממתן שירות ללקוחות ופעילויות עתירי סיכון; הרחבת רשימת העיסוקים המותרים להם; פטור זמני מהוראות "חוק שכר בכירים"; הקלות ביחס לתעריפון, ביחס חובות הניוד וביחס להליכי זיהוי לקוחות, ועוד. מדובר, בין היתר, בהודעות ובבחינה של מהלכים, שכל אחד מהם לחוד, ובוודאי כמה מהם יחדיו, עלולים להשליך ישירות על פעילות המערכת הבנקאית ותוצאות הפעילות שלה ועל היחסים הרגולטוריים הנדרשים מהבנקים. במסגרת התכנית הכלכלית לשנת 2025 - שינויים מבניים, של משרד האוצר, אשר אושרה בממשלה בנובמבר 2024, הוחלט להטיל על שר האוצר להקים ועדה ציבורית לבחינת האמצעים להגברת התחרות בשירותים הבנקאיים למגזר הקמעונאי בישראל, ושבין היתר תשקול את הנושא האמור, כמו גם שיקולים של שמירה על יציבות המערכת הבנקאית ועל עניינם של הלקוחות. בשלב זה לא ניתן להעריך אם ומה תהיינה ההשפעות של שינויים אלה או חלקם, ככל שיתממשו, על הבנק. מגמות אלה החלו לחזור/חזרו בחלקן לסדר היום מספר חודשים לאחר פרוץ המלחמה, ובתקופה שלאחר תקופת הדוח. לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה אפשרית על פעילות הבנק בתקופת הדיווח, ראו "מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים שחלים על הבנק", בפרק ממשיך תאגידי בדוח הכספי ליום 30 בספטמבר 2024.

4. **סיכון ציות** - סיכון ציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שאין הוא מקיים את הוראות הדין. סיכון הציות כולל את הסיכון לאי קיום הוראות הדין כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 308, ובכלל זה הסיכון לאי קיום הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, הסיכון לאי קיום הוראות תכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך, הסיכון לאי קיום תכנית האכיפה הפנימית בדיני תחרות כלכלית, הסיכון באי קיום דיני ההגנה על הפרטיות ואת הסיכונים הנובעים מהפעילות מול תושבי חוץ. סיכון זה כולל גם סיכון בנקאות הוגנת (CONDUCT RISK). התחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס במדינות שונות, מתוך כוונה לאתר כספים של תושביהן המוחזקים מחוץ למדינת התושבות עלולים להשליך על דפוסי התנהגות של לקוחות ומכאן לחשוף את הבנק לסיכוני ציות, סיכוני מוניטין ו-Cross border risk. ההשפעה של סיכון ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור משליכה על כל תחומי הפעילות של הבנק, לרבות, האכיפה המנהלית, ורגולציה מקומית ובינלאומית בתחומי מיסוי לרבות ה-FATCA וה-CRS. המלחמה שפרצה בין רוסיה ואוקראינה במרס 2022, הובילה להטלת סנקציות חריפות על רוסיה ובלארוס מצד מדינות שונות בעולם (בדגש על ארה"ב ומדינות אירופאיות כולל האיחוד האירופי), בנוסף לסנקציות שהוטלו עוד ב-2014 לאחר פלישת רוסיה לחצי האי קרים. ניסיונות להשתמש בבנקים על מנת לעקוף משטרי סנקציות, על ידי בעלי עניין, חושפים את המערכת הבנקאית, לשורה של סיכונים, סיכון שקורספונדנטים יסרבו לתת שירות לבנק בגלל הפרות משטר הסנקציות ופגיעה בפעילות סח"ח ופעילות שוק ההון, סיכונים לקנסות, עיצומים, סיכוני מוניטין ועוד, בהיקף משמעותי מבעבר. מכתב הפיקוח על הבנקים מיום ה-8 ביוני 2022 בנושא סיכונים הכרוכים עם גורמים מוכרזים ברשימות סנקציות בינלאומיות ולאומיות של מדינות זרות, התייחס לסיכונים המשמעותיים להם חשופים התאגידים הבנקאיים בהקשר

לעקיפת משטרי סנקציות שהוטלו על ידי מדינות זרות וארגונים בינלאומיים. הבנקים הונחו לקבוע מדיניות ונהלים בנוגע למדינות זרות, ובנוגע להתקשרות או ביצוע פעולות מול גורמים מוכרזים ברשימות כאמור, בהתבסס על נב"ת 310 בנושא "ניהול סיכונים". עוד צוין במכתב, כי סירוב לאשר עסקה, סירוב להתקשר בהסכם או הפסקת התקשרות בשל יישום מדיניות כאמור, ייחשבו סירוב סביר למתן שירות לעניין חוק הבנקאות וכי הצעדים שיינקטו מול לקוחות התאגידים הבנקאיים במסגרת יישום האמור, ייעשו בהתאם לחובות התאגידים הבנקאיים כלפי לקוחותיהם ובין היתר בהתחשב בנסיבות ובאופי הפעולה.

מצב החירום עקב מלחמת חרבות ברזל מעצים את סיכוני הציות ונדרשת ערנות מוגברת מצד הבנק בנושא סיכון ציות, הלבנת הון ומימון טרור, על מנת למנוע ניצול לרעה של המשבר למטרות הלבנת הון ומימון טרור. מחלקת הציות של הבנק, מבצעת בקרות, בדגש על איתור פעילות המשקפת "אורות אדומים" לפעילות חשודה בנושאים הקשורים בציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור.

בקבוצת הבנק גובשה במדיניות הציות תפיסת ניהול הסיכון שלה הנגזרת ממשטרי הסנקציות השונים. הכללים המנחים שנקבעו נועדו ליצור איזון בין ניהול הסיכון בהתאם למדיניות שנקבעה לבין ההמשכיות הנדרשת לספק שירותים בנקאיים ובינלאומיים ללקוחות הבנק והקבוצה.

לאור הרחבת הסנקציות על ידי ארה"ב בדצמבר 2023, בדגש על חובותיהם של מוסדות פיננסיים מחוץ לארה"ב, הבנק מבצע מספר פעולות בהתאם לדרישות צו ההרחבה, ובין השאר הגברת הניטור והבקרות על פעילות זו. כמו כן, בעקבות הפרסומים על הטלת סנקציות מצד ארה"ב ומדינות באירופה על אזרחים ישראלים, גיבש הבנק כללים מנחים, הנדרשים על מנת לפעול בזירות הראויה מול החובות השונות המוטלות עליו בהיבט זה.

5. **סיכוני סייבר ואבטחת מידע (כחלק מהסיכון התפעולי)** - סיכון סייבר מוגדר כפוטנציאל לנזק הנובע מאירוע סייבר בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. לסיכוני סייבר, דלף מידע ואבטחת מידע פוטנציאל גבוה לגרימת נזק בהתממש אירוע משמעותי הכרוך בעלויות שיקום גבוהות. החדשנות בבנקאות בתקשורת, שימוש בטכנולוגיות חדשות, מערכות פתוחות ויישומי מחשוב ענן, גוררות סיכונים תפעוליים בדגש על סיכוני סייבר ואבטחת מידע. לצורך ניהול נאות של סיכוני סייבר, הורחבה והותאמה המסגרת הקיימת של ניהול סיכוני טכנולוגיית המידע ואבטחת מידע בבנק בהיבטי תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. הבנק הגדיר אסטרטגיה, מדיניות, מינוי מנהל הגנת הסייבר ליישום המדיניות ובניית מתודולוגיה לניהול הסיכון. כמו כן, הבנק מנהל את סיכון הסייבר באמצעות נקיטת פעולות מניעה רבות להפחתת הסיכון כולל קידום מודעות בתחום סיכוני הסייבר ואבטחת מידע וביצוע תרגילים. בתקופה האחרונה ממשיכות תקיפות סייבר על ארגונים פיננסיים בעולם, על ארגונים בארץ ועל גופי שרשרת האספקה של ארגונים אלו.

מלחמת "חרבות ברזל" הובילה לעלייה בניסיונות התקיפה על ארגונים בארץ כולל תקיפות מניעת שירות (DDoS) וכן עלייה בהונאות בשילוב הנדסה חברתית. החשיפה להתממשות אירוע סייבר עולה בין היתר כתוצאה משימוש גובר של לקוחות בערוצים דיגיטליים והמשך עבודה מרחוק של עובדים וספקים. הבנק נוקט באופן שוטף בצעדים למזעור הסיכונים כולל: פתרונות גישה מרחוק המלווים ע"י מח' אבטחת מידע, הגברת ניטור, חיזוק ושיפור מנגנוני הגנה והעלאת מודעות העובדים, בהתאם להתפתחות האיומים. לבנק קיימות פוליסות ביטוח המקנות כיסוי ביטוחי לקבוצת הבנק בגין אירועי נזק שונים כתוצאה מאירוע כשל מחשבי ו/או אירוע סייבר, בהתאם לתכולת הפוליסה.

6. **סיכון טכנולוגיות המידע (כחלק מהסיכון התפעולי)** - בשנים האחרונות, הסביבה הטכנולוגית מתפתחת והתלות בה הולכת וגוברת, ונוצר הצורך בהגדלת הגמישות העסקית והטכנולוגית והצורך בהגברת השימוש בטכנולוגיות חדשות. לקבוצת הבנק קיימת תכנית לשדרוג תשתיות המחשוב, אשר מקנה מענה טכנולוגי לצורך מימוש האסטרטגיה העסקית של הבנק.

7. **סיכוני סביבה ואקלים** - הם הסיכונים לחשיפה להפסדים מסיכונים הקשורים להשפעות סביבתיות הן בשל עלויות שמקורן בחשיפה לסיכוני סביבה - פגיעה סביבתית (זיהום קרקע, זיהום אוויר, מחסור במים, רעידות אדמה וכיו"ב) והן בשל עלויות הנובעות מהחשיפה לסיכוני האקלים - סיכונים פיזיים (גלי חום, בצורות, שיטפונות, הצפות ועוד) או סיכוני מעבר הקשורים לשינויי האקלים. לסיכונים אלו השפעה אפשרית במספר היבטים באופן ישיר או עקיף: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי, סיכון ציות וסיכון מוניטין. השפעה ישירה - כתוצאה מעלויות מפגעים סביבתיים שעל הבנק לשאת בהם בגין נזקים ישירים הקשורים בשינויי אקלים או הפסד כספי העלול להיגרם כתוצאה מאימוץ של הוראות לגבי מדיניות אקלים וסביבה, התפתחות טכנולוגית ושינויים בהעדפות השוק. השפעה עקיפה - כגון על סיכוני האשראי - עלולה לנבוע מהרעה במצבו הפיננסי של לווה בעקבות השפעות סביבתיות

ושינויי אקלים, בין היתר בעקבות אי-עמידה בהוראות הדין הסביבתיות הרלבנטיות, בשל הוצאות גדולות הנדרשות כדי לעמוד בדרישות רגולציה סביבתית או בשל קנס גבוה שניתן להשית על הלווה בשל פגיעה סביבתית, וכן התממשות של סיכונים אחרים הקשורים בסיכונים סביבתיים כגון סיכון משפטי וסיכון מוניטין. הבנק נוקט בפעולות לזיהוי וניהול סיכונים אלו, בדגש על סיכון האשראי, תוך חתירה לצמצום או מניעה של סיכון הנובע מהשפעה סביבתית שיש בה פוטנציאל לפגיעה. הבנק רואה חשיבות במימון פרויקטים/גופים התורמים לפיתוח סביבתי, כגון מימון פרויקטים בתחום האנרגיה המתחדשת.

דיון בגורמי סיכון

לדיון בגורמי הסיכון ראו בדוח על הסיכונים לשנת 2023 ופרק סקירת הסיכונים בדוחות הכספיים לשנת 2023. לא היו שינויים בטבלת גורמי הסיכון במהלך הרבעון השלישי של שנת 2024, בהשוואה לטבלה שפורסמה בדוחות לשנת 2023.

סקירת נכסי סיכון משוקללים (ov1)
(במיליוני ש"ח)

דרישות הון מזעריות	נכסי סיכון משוקללים		
	30.09.2024	31.12.2023	30.09.2024
	789.4	5,567.4	6,315.6
סיכון אשראי (לא כולל סיכון אשראי של צד נגדי)(CCR) (גישה סטנדרטית)			
סיכון אשראי צד נגדי (גישה סטנדרטית)	0.2	2.1	1.8
התאמה בגין סיכון אשראי (CVA)	0.7	6.8	5.4
סכומים מתחת לספי הניכוי (כפופים למשקל סיכון (250%)	14.2	113.4	113.5
סה"כ סיכון אשראי	804.5	5,689.7	6,436.3
סיכון שוק (גישה סטנדרטית)	0.9	4.4	7.3
סיכון תפעולי	108.3	771.1	866.3
סך הכל	913.7	6,465.2	7,309.9

(א) דרישות הון בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין. הבנק נדרש לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 12.5%.

(ב) סיכון אשראי אינו כולל סיכון אשראי של צד נגדי, התאמה בגין סיכון אשראי וסכומים מתחת לסף הניכוי.

חלק 3 - הרכב ההון

הבנק מיישם את הוראות ועדת באזל בנושא מדידה והלימות הון, כפי שאומצו על ידי בנק ישראל בהוראות ניהול בנקאי תקין 201 עד 211. הוראות באזל מתייחסות ל- 3 נדבכים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, המחושבות לכל אחד מסוגי הסיכונים בנפרד, כאשר לגבי סיכוני אשראי הגישות העיקריות הן:

1. הגישה הסטנדרטית המסתמכת בעיקר על נתוני דירוגי אשראי של חברות דירוג חיצוניות.
2. הגישות המתקדמות המבוססות על דירוגים פנימיים אשר חושבו בהתאם למודלים שפותחו על ידי הבנק (Internal Ratings-Based).

הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לכלל החשיפות של הבנק, ובגין סיכון שוק מבוצע גם חישוב של הקצאת ההון הנדרשת בגין הסיכון הספציפי בתיק למסחר.

נדבך שני - עוסק בתהליך הפנימי להערכת נאותות ההון ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק - תהליך ה-ICAAP (Capital Adequacy Assessment Process) ובמערכי הפיקוח והבקרה שהבנק מיישם. תהליך ה-ICAAP נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, לרבות בהתחשב בתכניות אסטרטגיות עתידיות, זאת מעבר לדרישות ההון המינימליות שעל הבנק להחזיק בהתאם לנדבך הראשון, ובכלל זה: סיכון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון אינפלציה, סיכון ציות, סיכון הלבנת הון ומימון טרור, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון מודלים ועוד. התהליך כולל, בין היתר, בחינת המנגנונים המובנים לזיהוי הסיכונים ומוקדי הסיכון וביצוע הערכת נאותות הונית על בסיס תרחישים שונים, בחינת קיום תהליכים פנימיים ליישום ממשל תאגידי נאות, שיפור ושדרוג מערכי הבקרה והביקורת וקיום תשתית תרחישי קיצון נאותה הכוללת תרחישי קיצון הוליסטיים.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור. הנדבך כולל את דרישות הגילוי בדיווח הכספי של תאגיד בנקאי.

במהלך חודש מרס 2020, פירסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי (BCBS) הודעה על דחייה בכניסתן לתוקף של העדכונים להוראות ל"מדידה והלימות הון" (המכונה "באזל 4") שפורסמו בחודש דצמבר 2017. היישום אמור להיכנס לתוקף באירופה החל מה-1 בינואר 2025. חשוב לציין כי בשלב זה, לא ידוע באיזה אופן ומתי יאומצו הוראות אלה בישראל.

אימוץ הוראות באזל ע"י בנק ישראל

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות הון כפי שעודכנו, על מנת להתאימן להנחיות באזל. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי של 9% ויחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית.

לאור כל האמור לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על ידי הפיקוח על הבנקים, על בסיס מאוחד ליום 30 בספטמבר 2024 הינם 9% ו-12.50%, בהתאמה.

בנוסף לאמור לעיל, תהליך קביעת יעדי ההון נעשה בהתבסס על הפרמטרים המרכזיים הבאים:

- ממצאי תהליך ה-ICAAP בהתבסס על פרופיל הסיכון של הבנק ובהתחשב ביעדים העסקיים של הבנק והצמיחה המתוכננת.

- תוצאות מבחני הקיצון.
- מקדם שמרנות וכרית ביטחון המשלבים הערכות ואומדנים ביחס לפרופיל הסיכונים ובסיס ההון. למידע מפורט, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

יעדי ההון הפנימיים שנקבעו על ידי הדירקטוריון הינם:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-10.5% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65%.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-7.0% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-10.0%.

יעדי ההון מביאים בחשבון את הסיכונים שהבנק חשוף אליהם, כולל סיכונים אשראי, סיכונים פיננסיים שהעיקרי בהם הוא סיכון הריבית, סיכונים תפעוליים לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון ציות ואיסור הלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון רגולטורי, סיכון משפטי, סיכון מוניטין וסיכון מודל. אמידת הסיכונים מביאה בחשבון גם את התעצמות הסיכונים לאור הנסיבות המקרו-כלכליות הנוכחיות ופרוץ המלחמה, והשלכות אפשריות על הבנק.

עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין בקשר לחישוב נכסי סיכון תפעולי

ביום 19 ביוני 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 206 בנושא מדידה והלימות הון - סיכון תפעולי, אשר תחליף את ההוראה המיושמת כיום. תחילת יישום ההוראה החל מיום 1 בינואר 2026. הבנק נערך ליישום ההוראה.

השפעת דירוג האשראי של מדינת ישראל

הורדת הדירוג בחודש אפריל 2024 מרמה של AA- לרמה של A+ הביאה לירידה של 1.55% ו-1.65% ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל, בהתאמה. להערכת הבנק, אם וככל שירד דירוג האשראי של ישראל בשתי דרגות על ידי חברת הדירוג S&P, יגרום הדבר לירידה של 2.09% ו-2.22% ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל, בהתאמה.

הרכב ההון הפיקוחי (CC1)

הפניה	ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 30 בספטמבר 2023	ליום 30 בספטמבר 2024	
	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים				
1	17.7	17.0	17.7	הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1
2	1,164.1	1,114.2	1265.6	עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן
3	(18.3)	(22.0)	(22.0)	רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי
	1,163.5	1,109.2	1261.3	הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים				
4	(*)	(*)	(*)	רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההון של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל התאמות השווי החשבונאיות (dva) הנובעות מסיכון האשראי העצמי של הבנק
	(4.2)	(4.5)	(2.1)	התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
	(4.2)	(4.5)	(2.1)	מזה: בגין השפעת תכנית ההתייעלות
	(4.2)	(4.5)	(2.1)	סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1
	1,167.8	1,113.7	1,263.4	הון עצמי רובד 1
	1,167.8	1,113.7	1,263.4	הון רובד 1 נוסף לפני ניכויים
הון רובד 1 נוסף: ניכויים				
סך כל הניכויים בהון רובד 1 נוסף				
הון רובד 1 נוסף				
	1,167.8	1,113.7	1,263.4	הון רובד 1
הון רובד 2: מכשירים והפרשות				
5				מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
				מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'.
6	71.1	72.4	80.5	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפי השפעת המס המתייחס
	71.1	72.4	80.5	הון רובד 2 לפני ניכויים
הון רובד 2: ניכויים				
התאמות פיקוחיות בהון רובד 2 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III				
סך כל ההתאמות הפיקוחיות להון רובד 2				
	71.1	72.4	80.5	הון רובד 2
	1,238.9	1,186.1	1,343.9	סך ההון
סך הכל נכסי סיכון משוקללים בהתאם לטיפול שנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III				
	6,465.2	6,537.2	7,309.9	סך נכסי סיכון משוקללים

יחסי הון וכריות לשימור הון			
הון עצמי רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)	17.28%	17.04%	18.06%
הון רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)	17.28%	17.04%	18.06%
ההון הכולל (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)	18.38%	18.14%	19.16%
דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים			
יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	9.00%	9.00%	9.00%
יחס הון רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	9.00%	9.00%	9.00%
יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	12.50%	12.50%	12.50%
סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)			
מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהן מתחת לסף ההפחתה.	45.5	44.4	45.4
7			
תקרה להכללת הפרשות ברובד 2			
הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה	102.0	98.0	101.8
6			
התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית	80.4	72.4	71.0

(*) מייצג סכום הנמוך מ-50 אלפי ש"ח.

חלק 4 - יחס המינוף

ביום 20 בדצמבר 2023, פרסם בנק ישראל חוזר מעדכן להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218 בנושא יחס מינוף, ובמסגרתו הוארך תוקף ההקלה ביחס המינוף שניתנה במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250- התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה). העדכון מקל את דרישת יחס המינוף בחצי נקודת האחוז, כך שעל הבנק לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%), וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מהיקף הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. במסגרת החוזר נקבע כי ההקלה תמשיך לחול עד ליום 30 ביוני 2026 ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2025 או מיחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

חלוקת דיבידנד

מאז פרוץ המלחמה, שלח המפקח על הבנקים למערכת הבנקאית את המכתבים הבאים בנושא "תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים": מכתב מיום 12 בנובמבר 2023, בו נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים שלהם לתקופה הקרובה לתאריך המכתב, על רקע המלחמה והגידול בחוסר הוודאות לגבי המשכיותה והיקף השפעתה על המשק; מכתב מיום 5 במרס 2024, ובו דרישה דומה, על רקע הימשכות המלחמה והיקף השפעתה על המשק, המחייבים משנה זהירות בנושא; ומכתב מיום 16 במאי 2024, בו מציין המפקח, כי המצב הגיאופוליטי הנוכחי מחייב המשך בחינה שמרנית ומושכלת של תכנון ההון ומדיניות חלוקת דיבידנד, תוך שימת לב ליחסי ההון בפועל ולכריות ההוניות הנדרשות בתרחישים האפשריים השונים.

בשים לב למכתבי המפקח על הבנקים האמורים, החליט דירקטוריון הבנק, ביום 23 ביוני 2024, לאשר חלוקת דיבידנד לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 60 מיליוני ש"ח. הדיבידנד חולק ביום 30 ביוני 2024.

לבנק אין מדיניות לחלוקת דיבידנד.

השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף (LR1)

30 בספטמבר 2024	30 בספטמבר 2023	31 בדצמבר 2023
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים	12,445.1	11,380.0
התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים	3.1	5.1
התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)	535.3	519.5
התאמות אחרות (*)	96.2	92.8
חשיפה לצורך יחס המינוף	13,079.7	11,997.4
		12,417.3

(*) עיקר סכום ההתאמות נובע מהפרשה קבוצתית להפרשי אשראי.

יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218 (LR2)

טבלה 3ב: יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

31 בדצמבר 2023	30 בספטמבר 2023	30 בספטמבר 2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
חשיפות מאזניות			
11,894.6	11,464.6	12,537.4	נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות ביטחונות)
			(סכומים בגין נכסים שנכחו בקביעת הון רובד 1)
11,894.6	11,464.6	12,537.4	סך חשיפות מאזניות (למעט בגין נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך)
חשיפות בגין נגזרים			
5.1	8.2	3.9	עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים (לדוגמא: לאחר הפחתת ביטחון משתנה במזומן כשיר)
3.9	5.1	3.1	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
9.0	13.3	7.0	סך חשיפות בגין נגזרים
חשיפות חוץ מאזניות אחרות			
2,464.4	2,431.5	2,524.8	חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו
(1,950.7)	(1,912.0)	(1,989.5)	(התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי)
513.7	519.5	535.3	פריטים חוץ מאזניים
הון וסך החשיפות			
1,167.7	1,113.6	1,263.4	הון רובד 1
12,417.3	11,997.4	13,079.7	סך החשיפות
יחס מינוף			
9.40%	9.28%	9.66%	יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

חלק 5 - סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו הסיכון שלווה או צד נגדי, של הבנק, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק על פי הסכם האשראי. במסגרת יישום הוראות באזל מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים אשראי. פרק זה דן בסיכון אשראי בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 203, סיכון אשראי בגין צד נגדי מטופל בנפרד בחלק 5 א' של הדוח להלן.

בהחלטת הריבית שפרסם בחודש ינואר 2024, הפחית בנק ישראל את הריבית ב- 0.25% לרמה של 4.5% ומאז ריבית הבנק נשארה ללא שינוי. סביבת הריבית שעודנה גבוהה, לצד סביבת האינפלציה הגבוהה, מגדילה את הוצאות המימון של משקי הבית והגופים העסקיים, מייקרת את ההוצאות השוטפות ועלולה להכביד על מצבם הפיננסי של לווים, בהם לקוחות הבנק.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

על רקע המלחמה, נבחנות ההשפעות האפשריות על לקוחות הבנק במגזרי הפעילות השונים, עקב המצב הביטחוני והתנודתיות בשערי המטבעות וניירות הערך. כמו כן, מבוצע מעקב מתמשך אחר לווים שעלולים להיות מושפעים יותר מהמצב ואחר לווים מענפי משק החשופים יותר לפגיעה בטווח המידי, כגון ענף הנדל"ן.

בנוסף, הבנק ממשיך לתמוך בצרכי הלקוחות בתקופה זו ומאפשר, בין היתר, דחיית תשלומי הלוואות ללקוחות. בבנק מתבצע מעקב אחר התפתחות כמות החשבונות וסך החובות להם ניתנה האפשרות לדחיית תשלומים, בהתאם למתווה בנק ישראל, וההתפלגות שלהם על פי מדדים שונים כחלק ממכלול תיק האשראי (ביניהם דירוג וסיווג הלווים, כושר ההחזר, היקף החוב, היסטורית הפירעון של הלווים, פיגור בתשלומים וקריטריונים נוספים להערכת הסיכון).

כמו כן, בתחשיב מודל המאקרו לחישוב ההפרשות נלקח בחשבון כי יתכן ובסיום תקופת ההקלות שפורסמו ע"י הרגולטור עלולים לצוץ קשיים תזרימיים אצל לווים מסוימים להם ניתנו אותן הקלות. יתרות האשראי שבדחייה מוצגות בדוח ההנהלה והדירקטוריון ובדוח הסיכונים.

פירוט נוסף ראה בפרק 1 - כללי - פסקת "מלחמת חרבות ברזל".

[illegible]

נכון ליום 30 בספטמבר 2024, יתרת ההלוואות בגין נדחו תשלומים הינה בסך של 22.6 מיליוני ש"ח ויתרת התשלומים שנדחו בפועל מסתכמת לסך של 1.4 מיליוני ש"ח.

איכות האשראי של חשיפות אשראי (CR1)

30 בספטמבר 2024				יתרות ברוטו
יתרות נטו	הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך	אחרים	לא צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
במיליוני ש"ח				
10,213.4	98.5	10,287.5	24.4	חובות, למעט איגרות חוב
2,046.1		2,046.1		איגרות חוב
2,521.0	3.8	2,524.8		חשיפות חוץ מאזניות
14,780.5	102.3	14,858.4	24.4	סך הכל
30 בספטמבר 2023				יתרות ברוטו
יתרות נטו	הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך	אחרים	לא צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
במיליוני ש"ח				
10,215.8	95.6	10,283.7	27.7	חובות, למעט איגרות חוב
971.2		971.2		איגרות חוב
2,428.5	3.6	2,432.1	0.0	חשיפות חוץ מאזניות
13,615.5	99.2	13,687.0	27.7	סך הכל
31 בדצמבר 2023				יתרות ברוטו
יתרות נטו	הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך	אחרים	לא צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
במיליוני ש"ח				
10,578.2	97.4	10,650.8	24.8	חובות, למעט איגרות חוב
1,044.2		1,044.2		איגרות חוב
2,459.9	4.5	2,464.4		חשיפות חוץ מאזניות
14,082.3	101.9	14,159.4	24.8	סך הכל

*הוצג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלף הגילוי על חובות פגומים

שיטות להפחתת סיכון אשראי (CR3)
(במיליוני ש"ח)

לא מובטחים		מובטחים		מזה: על ידי בטחון	
ליום 30 בספטמבר 2024	סך הכל יתרה מאזנית	סך הכל יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח
חובות, למעט איגרות חוב	9,943.1	375.9	144.9	375.9	144.9
איגרות חוב	2,046.1				
סך הכל	11,989.2	375.9	144.9	375.9	144.9
מזה: אינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר					
	24.1	0.3	0.2	0.3	0.2

לא מובטחים		מובטחים		מזה: על ידי בטחון	
ליום 30 בספטמבר 2023	סך הכל יתרה מאזנית	סך הכל יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח
חובות, למעט איגרות חוב	9,839.8	375.9	142.2	375.9	142.2
איגרות חוב	971.2				
סך הכל	10,811.0	375.9	142.2	375.9	142.2
מזה: אינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר					
	27.4	0.3	0.2	0.3	0.2

לא מובטחים		מובטחים		מזה: על ידי בטחון	
ליום 31 בדצמבר 2023	סך הכל יתרה מאזנית	סך הכל יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח
חובות, למעט איגרות חוב	10,202.2	375.9	143.1	375.9	143.1
איגרות חוב	1,044.2				
סך הכל	11,246.5	375.9	143.1	375.9	143.1
מזה: אינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר					
	24.5	0.3	0.2	0.3	0.2

הגישה הסטנדרטית - חשיפות לאחר הפחתת בטחונות (CRM) לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון (CR5)
(במיליוני ש"ח)

סוגי נכסים ל-30 בספטמבר 2024	0%	10%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%	סה"כ סכום חשיפות אשראי (אחרי CCF ואחרי (CRM)
ריבוניות ובנקים מרכזיים	3,980.5		115.3							4,095.8
יישויות סקטור ציבורי (PSE)				34.6						34.6
תאגידים בנקאיים			60.9	1,825.8						1,886.7
תאגידים							940.8			940.8
חשיפות קמעונאיות ליחידים					5,555.8					5,555.8
הלוואות לעסקים קטנים						38.8	0.0			38.8
בביטחון נדל"ן מסחרי							108.5			108.5
הלוואות בפיגור							4.3	17.6		21.9
נכסים אחרים	52.5						74.3		45.4	172.2
סך הכל	4,033.0		176.2	1,860.4	5,594.6	1,127.9	17.6	45.4	12,855.1	

הגישה הסטנדרטית - חשיפות לאחר הפחתת בטחונות (CRM) לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון (CR5) (במיליוני ש"ח)

סוגי נכסים ל-30 בספטמבר 2023	0%	10%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%	סה"כ סכום חשיפות אשראי CCF ואחרי (CRM)
ריבוניות ובנקים מרכזיים	2,827.6									2,827.6
יישויות סקטור ציבורי (PSE)			40.6							40.6
תאגידים בנקאיים			2,255.3							2,255.3
תאגידים							903.7			903.7
חשיפות קמעונאיות ליחידים					5,407.7					5,407.7
הלוואות לעסקים קטנים						41.7				41.7
בביטחון נדל"ן מסחרי							110.1			110.1
הלוואות בפיגור							17.4	11.2		28.6
נכסים אחרים	48.8						76.0		44.4	169.2
סך הכל	2,876.4		2,296.0	5,449.4	1,107.3	11.2	44.4	11,784.6		

היתרות בגילוי כוללות יתרות חוב מאזניות וחוז מאזניות, למעט השקעות בתאגידים פיננסיים ומיסים נדחים מתחת לסף הניכוי הכפופים למשקל סיכון של 250%.

סוגי נכסים ל-31 בדצמבר 2023	0%	10%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%	סה"כ סכום חשיפות אשראי (אחרי CCF ואחרי CRM)
ריבונויות ובנקים מרכזיים	3,400.6									3,400.6
יישויות סקטור ציבורי (PSE)		39.0								39.0
תאגידים בנקאיים			2,250.5							2,250.5
תאגידים							917.2			917.2
חשיפות קמעונאיות ליחידים						5,280.9				5,280.9
הלוואות לעסקים קטנים						37.5				37.5
בביטחון נדל"ן מסחרי							107.1			107.1
הלוואות בפיגור							15.2	4.9		20.1
נכסים אחרים	46.6						73.8		45.4	165.8
סך הכל	3,447.2		2,289.4			5,318.5	1,113.4	4.9	45.4	12,218.7

היתרות בגילוי כוללות יתרות חוב מאזניות וחוז מאזניות, למעט השקעות בתאגידים פיננסיים ומיסים נדחים מתחת לסף הניכוי הכפופים למשקל סיכון של 250%.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (במיליוני ש"ח)

פעילות לווים בישראל ליום 30 בספטמבר 2024									
סיכון אשראי כולל (1)					חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)				
ציבור-מסחרי					* מזה:				
					סך הכל	דירוג ביצוע אשראי (5)	בעייתי (6)	סך הכל*	הפסדי אשראי (4)
					סך הכל	דירוג ביצוע אשראי (5)	בעייתי (6)	סך הכל*	הפסדי אשראי (4)
חקלאות					26.7	26.7		26.7	(0.1)
כריה וחציבה					0.1	0.1		0.1	
תעשיה					122.8	113.2		122.8	(0.3)
בניה ונדל"ן - בינוי					377.5	377.0	3.8	377.5	(0.8)
בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					131.3	115.2		131.3	
אספקת חשמל ומים					30.7	28.5		30.7	(0.2)
מסחר					284.8	253.8	25.2	284.9	0.1
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל					3.8	2.6	1.2	3.8	
תחבורה ואחסנה					45.1	44.9	0.1	45.1	(0.2)
מידע ותקשורת					15.3	15.3		15.3	
שירותים פיננסיים					88.3	88.3		88.3	(0.1)
שירותים עסקיים אחרים					107.3	106.5	0.1	107.3	(0.2)
שירותים ציבוריים וקהילתיים					153.2	152.9	0.2	153.2	(0.1)
סך הכל מסחרי					1,386.9	1,325.0	30.6	1,387.0	(1.3)
אנשים פרטיים					7,501.2	7,249.0	56.6	7,501.2	3.7
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					8,888.1	8,574.0	87.2	8,888.2	2.4
בנקים בישראל					1,838.0	1,838.0		1,745.5	
ממשלת ישראל					2,669.2	2,669.1		707.0	
סך הכל פעילות בישראל					13,395.3	13,081.1	87.2	11,341.9	2.4

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 8,891.8 מיליוני ש"ח, 2,046.3 מיליוני ש"ח, 3.9 מיליוני ש"ח ו- 2,453.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (במיליוני ש"ח)

ליום 30 בספטמבר 2023									
פעילות לווים בישראל									
סיכון אשראי כולל (1)					חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)				
* מזה:					הפסדי אשראי (4)				
סיכון הכל	דירוג ביצוע אשראי (5)	בעייתי (6)	סך הכל*	חובות (2)	בעייתי (6)	לא צובר	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
חקלאות	19.5	17.7	19.5	18.2			0.2		0.6
כריה וחציבה	0.2	0.2	0.2	0.2					
תעשייה	97.1	97.1	97.1	88.8			0.3		1.6
בניה ונדל"ן - בינוי	356.4	344.1	356.4	252.5	8.3	5.6	(3.4)	(1.1)	4.1
בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	133.4	133.4	133.4	130.8			3.6		4.9
אספקת חשמל ומים	33.4	33.4	33.4	26.7			0.3		0.9
מסחר	292.1	250.5	292.1	262.9	9.6		1.7		6.8
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	4.5	3.3	4.5	0.8	1.1				0.1
תחבורה ואחסנה	47.5	47.0	47.5	29.4	0.3	0.3			0.4
מידע ותקשורת	3.1	3.1	3.1	1.2					
שירותים פיננסיים	75.5	75.5	75.5	71.4					0.2
שירותים עסקיים אחרים	117.5	113.3	117.5	95.3	0.1		0.8	(0.4)	1.6
שירותים ציבוריים וקהילתיים	158.9	157.8	158.9	129.4	0.7		0.3		3.0
סך הכל מסחרי	1,339.1	1,276.4	1,339.1	1,107.6	20.1	5.9	3.8	(1.5)	24.2
אנשים פרטיים	7,271.8	7,049.1	7,271.8	5,149.0	56.1	20.9	10.3	1.4	75.0
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	8,610.9	8,325.5	8,610.9	6,256.6	76.2	26.8	14.1	(0.1)	99.2
בנקים בישראל	2,227.6	2,227.6	2,227.6	2,157.9	0.0				
ממשלת ישראל	1,609.5	1,609.5	1,609.5	691.5	0.0				
סך הכל פעילות בישראל	12,448.0	12,162.6	12,448.0	9,106.0	76.2	26.8	14.1	(0.1)	99.2

פעילות לווים בישראל									
ליום 31 בדצמבר 2023									
סיכון אשראי כולל (1)					חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)				
ציבור-מסחרי					* מזה:				
					הפסדי אשראי (4)				
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי (5)	בעייתי (6)	סך הכל*	חובות (2)	בעייתי (6)	לא צובר	הוצאות בגין הפסדי חשבונאיות נטו	מחיקות	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
23.0	23.0		23.0	21.3			0.1		0.5
0.1	0.1		0.1						
112.1	112.1		112.1	102.9			0.5		1.8
347.5	341.4	5.3	347.5	256.0	5.3	4.3	(3.3)	(0.8)	3.9
136.8	136.8		136.8	134.5			1.8		3.0
32.8	30.7		32.8	26.3			0.1		0.7
273.1	239.5	30.2	272.8	243.8	30.2		3.0		7.8
4.7	3.4	1.1	4.7	1.4	1.1				0.1
42.0	41.7	0.2	42.0	23.5	0.2	0.2	0.1		0.5
3.1	3.1		3.1	1.1					
74.3	74.3		74.3	70.2			(0.1)		0.1
112.7	112.3	0.1	112.6	88.7	0.1	0.1	0.8	(0.5)	1.7
166.5	153.4	0.5	166.5	135.8	0.5		(0.2)		2.6
1,328.7	1,271.8	37.4	1,328.3	1,105.5	37.4	4.6	2.8	(1.3)	22.7
7,188.3	6,973.7	52.5	7,188.3	5,015.9	52.5	19.1	15.8	3.0	79.2
8,517.0	8,245.5	89.9	8,516.6	6,121.4	89.9	23.7	18.6	1.7	101.9
2,216.0	2,216.0		2,216.0	2,120.9					
1,645.2	1,645.2		1,645.2	686.4					
12,378.2	12,106.7	89.9	11,325.0	8,928.7	89.9	23.7	18.6	1.7	101.9

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 9,279.4 מיליוני ש"ח, 795.0 מיליוני ש"ח, 11.8 מיליוני ש"ח ו- 2,285.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחץ-מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

מידע נוסף על סיכון אשראי
סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיר)

הבנק מעמיד אשראי צרכני למגוון משקי בית המורכבים בעיקרם מאוכלוסיות יעד המאופיינות ברמת סיכון נמוכה מהממוצע, חלקם ממערכת החינוך. מדיניות האשראי לאנשים פרטיים משקפת את תיאבון הסיכון של הבנק וכוונותיו לגבי רמות הסיכון אשר ברצונו ליטול וכן את הפרופיל הרצוי לתיק האשראי לאנשים פרטיים והיקפו ביחס לתיק האשראי הכולל.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל" על אשראי לאנשים פרטיים
על רקע המלחמה, ובמטרה לסייע ללקוחות הבנק, גיבש הבנק מתווה הכולל הקלות בתחומי האשראי והעמלות ללקוחות מסוימים, לרבות דחיית תשלומי הלוואות וכן מתן הלוואות עד סכום של 20 אלף ש"ח ללא ריבית והצמדה לתקופה של שנתיים. לפרטים נוספים ראו פסקת הרקע לעיל.

להלן התפלגות סיכון האשראי מסך החובות לאנשים פרטיים:

השינוי באחוזים	31 בדצמבר 2023 במיליוני ש"ח	השינוי באחוזים	30 בספטמבר 2023 במיליוני ש"ח	30 בספטמבר 2024 במיליוני ש"ח	
8.0	1,076.1	2.2	1,137.0	1162.1	יתרות עובר ושב ויתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
4.9	3,939.8	3.0	4,012.0	4,131.1	הלוואות אחרות
5.5	5,015.9	2.8	5,149.0	5,293.2	סך הכל סיכון אשראי מאזני
5.1	914.2	6.9	898.7	960.7	מסגרת עו"ש לא מנוצלת
(0.2)	1,144.2	3.4	1104.2	1142.2	מסגרת כרטיסי אשראי לא מנוצלת
(7.8)	114.0	(12.3)	119.9	105.1	סיכון אשראי חוץ מאזני אחר
1.6	2,172.4	4.0	2,122.8	2,208.0	סך סיכון אשראי חוץ מאזני
4.4	7,188.3	3.2	7,271.8	7,501.2	סך הכל סיכון אשראי כולל
0.1	4,880.6	(0.1)	4,891.4	4,884.9	ממוצע היקף האשראי, כולל משיכות יתר בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות

* על בסיס שנתי
לפרוט נוסף ראה פרק סיכון אשראי בסקירת סיכונים בדוח ההנהלה והדירקטוריון ל- 31.12.23.

30 בספטמבר 2024		30 בספטמבר 2023		31 בדצמבר 2023	השינוי באחוזים
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
19.5	20.9	(6.7)	19.1	2.1	סיכון אשראי לא צובר
37.1	35.2	5.4	33.4	11.1	סיכון אשראי בעייתי צובר
5,236.6	5,092.9	2.8	4,963.4	5.5	סיכון אשראי לא בעייתי
5,293.2	5,149.0	2.8	5,015.9	5.5	סך כל סיכון אשראי
1.3	0.9	44.4	1.1	18.2	מזה: חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר
14.2	15.0	(5.3)	14.0	1.4	יתרת ארגוני החוב שבהסדר מתוך האשראי הבעייתי
0.18%	0.27%		0.31%		שיעור ההוצאה להפסדי אשראי מסך האשראי (1)

סיכונים בענף הבינוי והנדל"ן

על רקע העליה ברמת הסיכון של החשיפות לענף הבינוי והנדל"ן, בין היתר, בשל סביבת הריבית הגבוהה והעליה ברמת אי הוודאות הכלכלית לנוכח המלחמה, הופץ ביום 15 באוקטובר 2024, מכתב בנק ישראל בנושא "התפתחויות בענף הבינוי והנדל"ן" ובו דרישה לביצוע ניתוח מקיף של השפעת ההתפתחויות בשוק הנדל"ן על הסיכונים בתיק הנדל"ן בבנק, כמפורט במכתב כאמור ובהתאם לפרמטרים הנקובים בו, ובהמשך לכלול המלצות לצעדים מתאימים, לרבות קביעת מגבלות לפי הצורך.

בנוסף, הבנק נדרש לבחון את נאותות האופן שבו ההשפעות האמורות באות לידי ביטוי בהערכת סיכון הלווים, לרבות בדירוגי הסיכון ובסיווגי החובות. כמו כן, נדרש הבנק לבחון את נאותות האופן, שבו ההתפתחויות באות לידי ביטוי בהקצאת ההון במסגרת יעדי ההון העצמי והון רוברד 1, שנקבעו על ידי הבנק.

במסגרת היענות הבנק לדרישת בנק ישראל, הבנק ביצע בחינה מקיפה של הפרויקטים לבניה, להם מעמיד הבנק ליווי פיננסי, בין היתר, בהיבט והשפעת מבצעי המכירות על סיכון האשראי. כמו כן, נבחנו הקרקעות שמומנו על ידי הבנק וההיתכנות להתקדמות לשלב הבניה בהן. בנוסף, במהלך הרבעון השלישי של השנה, הבנק ביצע בדיקה מקיפה ללווים שנטלו אשראי עבור נדל"ן מניב. במטרה לבצע את הנדרש, לפי לוחות הזמנים שנקבעו במכתב כאמור, נבחנו היבטים נוספים.

יודגש כי הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית שאושרה על ידי הדירקטוריון, נבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ בתחום הנדל"ן, שינויים ברגולציה (כגון: הוראות המפקח על הבנקים והחלטות/תכניות ממשלה) וכיו"ב. מדיניות זו באה לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, קביעת מגבלות שונות, ביצוע ניתוחי רגישות בליווי פרויקטים לבניה ובחינת שיעור ההון העצמי ודרישה למכירות והשכרות מוקדמות וזאת על מנת לצמצם ככל הניתן את הסיכונים. בנוסף, הבנק אימץ מדיניות פרטנית ביחס לתחומי הפעילות השונים בתחום הבינוי והנדל"ן, ובהם ליווי בניה למגורים, מימון קרקעות וכן אשראי למימון נדל"ן מניב ביעוד למשרדים, מסחר ותעשייה.

בקשות חדשות למימון נדל"ן בבנק מאופיינות בבחינת פרמטרים שונים, בין היתר, מיקום הנכס, פיזור גאוגרפי, ייעוד (מגורים/משרדים/מסחר/תעשייה) וסוג העסקה. כמו כן, נבחנת רמת הסיכון הנגזרת בכל מימון בהתייחס לשיעור המימון, תקופת המימון, איכות הלווה ואיתנותו. בהתאם לאמור לעיל וכן פרמטרים נוספים, נקבעת רמת התמחור ורווחיות התיק. מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, הבנק מקיים דיון תקופתי בכל תיקי האשראי בענף הבינוי והנדל"ן, בוחן את מצב הפרויקטים וכן את רמת הסיכון בכל פרויקט ופועל לצמצום חשיפות ככל האפשר. ככלל, בחינת הפרויקטים מתבצעת על בסיס חודשי ועל פי דוחות ביצוע, המתקבלים מאת המפקח על הפרויקט, כאשר הסיכונים הנבחנים הם, הן ברמת סיכון השוק והן ברמת סיכון הביצוע. הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש.

בבנק קיימים מספר כלים לאיתור חובות בעייתיים, כדלהלן: מבחן קיום מקור ההחזר הראשוני, מערכת "איתור מוקדם של חובות בעייתיים", מערכת "שעון החול", מערכת דירוג ואיתור לקוחות בהם מתגלים תסמינים שליליים ושינויים לרשימת לקוחות במעקב. בנוסף, מבוצעות בדיקות שוטפות לאיתור חובות בעייתיים, או לקוחות עם סימנים שליליים המעידים על ההסתברות להפיכתם לבעייתיים, הן בקו הראשון (פיקוח אשראי) והן בקו השני. כמו כן, בקו השני מבוצעות בדיקות מדגמיות של לוויים, לצורך איתור לקוחות בעייתיים בשלב מוקדם, אשר לא זוהו במהלך העבודה השוטפת על ידי קו ההגנה הראשון, וכן מבוצעת הערכה ומתן חוות דעת כתובה, ללא תלות בגורמים המאשרים חשיפות אשראי, של סיכון האשראי בחשיפות אשראי מהותיות.

ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ונקבעת גם עבור ענף הבינוי והנדל"ן, על פי מאפייניו. יצוין, כי בנוסף למדידה כמותית זו, בוחן הבנק מדי רבעון, באופן סובייקטיבי, את הצורך בהגדלה נוספת של מקדמי ההפרשה לענף הבינוי והנדל"ן, בהתחשב בהתפתחויות בסביבה העסקית ואינדיקציות נוספות, הרלוונטיות לרמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי ובמידת הצורך, מגדיל את מקדמי ההפרשה הקבוצתית. בחינה נוספת מבוצעת גם עבור לוויים ספציפיים ובמידת הצורך, נרשמת גם הפרשה פרטנית.

בשנה האחרונה, נרשמה ירידה בביקוש לרכישת דירות וזאת, בין היתר, על רקע עליית האינפלציה והריבית. בחודשים האחרונים, חלה התאוששות בביקוש לרכישת דירות. עם זאת, עדיין שוררת אי ודאות רבה בענף. הבנק עוקב באופן שוטף אחר המגמות וההשלכות הנובעות מהן. מדיניות הבנק המידתית, הביאה לכך שלא נרשמה השפעה מהותית, נכון להיום, על איכות התיק.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

ענף הבינוי והנדל"ן ממשיך להיות מושפע באופן ישיר מהמלחמה, בעיקר מצד ההיצע, עקב המשך המחסור המהותי בכוח העבודה באתרי הבנייה, בין אם כתוצאה מאי כניסת פועלים פלסטינים מאזור יהודה ושומרון ומרצועת עזה, ובין אם מקצב גיוסם האיטי של פועלים זרים.

הבנק מבצע מעקב שוטף אחר כלל הפרויקטים הממומנים בבנק, ומקיים קשר שוטף עם כלל היזמים.

להלן התפלגות סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל:

31 בדצמבר 2023	30 בספטמבר 2023	30 בספטמבר 2024	
במיליוני ש"ח			
155.3	138.7	139.6	סיכון אשראי כולל(1)
85.4	78.6	62.9	נדל"ן שבנייתו לא הושלמה
69.9	60.1	76.7	מזה: קרקע גולמית
21.0	44.0		נדל"ן בתהליכי בניה
308.0	307.1	369.2	נדל"ן שבנייתו הושלמה
484.3	489.8	508.8	אחר(2)
			סך הכל

(1) מזה: אשראי המובטח בנדל"ן למגורים בסך של 76.7 מיליוני ש"ח (44.6 מיליוני ש"ח מאזני ו-32.1 מיליוני ש"ח חוץ מאזני). נכון ליום 30.9.23 בסך 60.1 מיליוני ש"ח (43.6 מיליון ש"ח ו-16.5 מיליוני ש"ח, בהתאמה), ו-31.12.23 - 69.9 מיליוני ש"ח (48.8 מיליוני ש"ח ו-21.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

(2) כולל אשראי ללווים בענף הבינוי והנדל"ן בישראל, להם בטחון שאינו נדל"ן, כגון ובעיקר - פרויקטי תשתיות, אשראי לחברות נדל"ן מניב ולווים, ששווי הנכס שלהם למימוש מהיר מבטיח פחות מ-50% מסך סיכון האשראי של הלווה.

להלן התפלגות איכות האשראי בענף הבינוי והנדל"ן בישראל:

שינוי לעומת		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2023	30 בספטמבר 2023	31 בדצמבר 2023	30 בספטמבר 2023	30 בספטמבר 2024	
באחוזים		במיליוני ש"ח			
(25.0%)	(41.1%)	4.4	5.6	3.3	סיכון אשראי בעייתי לא צובר הכנסות ריבית
100.0%	33.3%	0.2	0.3	0.4	סיכון אשראי בעייתי צובר הכנסות ריבית
(0.7%)	1.5%	385.9	377.4	383.1	סיכון אשראי לא בעייתי
(0.9%)	0.9%	390.5	383.3	386.8	סך כל סיכון האשראי
מזה: חובות צוברים בפיגור של 90 ימים או יותר					
חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי					
בתנאים					

אינדיקטורים עיקריים של תיק האשראי בענף הבינוי והנדל"ן בישראל:

31 בדצמבר 2023	30 בספטמבר 2023	30 בספטמבר 2024	
4.37%	4.21%	4.35%	שיעור יתרת סיכון האשראי לענף הבינוי והנדל"ן מסך סיכון האשראי הכולל לציבור
6.9	9.0	6.8	יתרת ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)
1.42%	1.84%	1.34%	שיעור יתרת ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי מסיכון האשראי הכולל
1.09%	1.69%	0.75%	שיעור האשראי הבעייתי מסיכון האשראי הכולל
1.26%	2.51%	3.26%	שיעור האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מסיכון האשראי הכולל

חלק 5 א - סיכון אשראי של צד נגדי

סיכון אשראי של צד נגדי הוא הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יכנס לכשל טרם מועד הסילוק הסופי של התשלומים בגין העסקה. הפסד כלכלי ייגרם אם בעת כניסתו של הצד הנגדי למצב של כשל, יהיו עסקאות עמו בעלות ערך כלכלי חיובי לבנק. סיכון אשראי צד נגדי בבנק מתבטא בפעילות בנגזרים מול מוסדות פיננסיים. בניגוד לחשיפת האשראי, בה החשיפה היא חד צדדית והבנק נושא לבדו בסיכון להפסד, סיכון צד נגדי יוצר סיכון דו-צדדי להפסד וזאת בהתאם להיות ערך העסקה חיובי או שלילי עבור כל אחד מצדדי העסקה. שווי השוק של העסקאות אינו וודאי והוא יכול להשתנות לאורך חיי העסקה בשל שינויים בפרמטרים הרלוונטיים בשוק. החל מיום 1 ביולי 2022 הנתונים המתייחסים לסיכון אשראי צד נגדי מחושבים בהתאם להוראת ניהול בנקאי A203 על פי גישת SA-CCR.

ניתוח חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי הגישה הפיקוחית (CCR1) (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2024	עלות שחלוף	חשיפה פוטנציאלית עתידית	Alpha ששימש לצורך חישוב EAD רגולטורי	EAD לאחר CRM	RWA
שיטת החשיפה הנוכחית	3.9	1.1	1.4	7.0	1.8
הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך (SFT)) (*)					
סך הכל	3.9	1.1	1.4	7.0	1.8

30 בספטמבר 2023	עלות שחלוף	חשיפה פוטנציאלית עתידית	Alpha ששימש לצורך חישוב EAD רגולטורי	EAD לאחר CRM	RWA
שיטת החשיפה הנוכחית	8.2	1.3	1.4	13.3	2.7
הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך (SFT)) (*)					
סך הכל	8.2	1.3	1.4	13.3	2.7

31 בדצמבר 2023	עלות שחלוף	חשיפה פוטנציאלית עתידית	Alpha ששימש לצורך חישוב EAD רגולטורי	EAD לאחר CRM	RWA
שיטת החשיפה הנוכחית	5.1	1.4	1.4	9.0	2.1
הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך (SFT)) (*)					
סך הכל	5.1	1.4	1.4	9.0	2.1

הקצאת הון בגין התאמת שערור לסיכון אשראי (CCR2) (CVA)

30 בספטמבר 2024		EAD לאחר	RWA
		CRM	
כל התיקים שמחשבים בגינם CVA לפי גישה סטנדרטית		7.0	0.1
הסה"כ שמחשבים בגינו CVA		7.0	0.1
30 בספטמבר 2023		EAD לאחר	RWA
		CRM	
כל התיקים שמחשבים בגינם CVA לפי גישה סטנדרטית		13.3	0.3
הסה"כ שמחשבים בגינו CVA		13.3	0.3
31 בדצמבר 2023		EAD לאחר	RWA
		CRM	
כל התיקים שמחשבים בגינם CVA לפי גישה סטנדרטית		9.0	0.2
הסה"כ שמחשבים בגינו CVA		9.0	0.2

הגישה הסטנדרטית - חשיפות לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי תיק פיקוחי ומשקלות סיכון (CCR3)

סך חשיפת אשראי	אחר	150%	100%	75%	50%	20%	10%	0%	30 בספטמבר 2024
סוגי הנכסים									
6.6						6.6			בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח ((MDB)
0.5			0.5						תאגידים
7.1			0.5			6.6			סך הכל

סך חשיפת אשראי	אחר	150%	100%	75%	50%	20%	10%	0%	30 בספטמבר 2023
סוגי הנכסים									
13.3						13.3			בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח ((MDB)
									תאגידים
13.3						13.3			סך הכל

סך חשיפת אשראי	אחר	150%	100%	75%	50%	20%	10%	0%	31 בדצמבר 2023
סוגי הנכסים									
8.6						8.6			בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח ((MDB)
0.4			0.4						תאגידים
9.0			0.4			8.6			סך הכל

חלק 6: סיכון שוק

סיכון שוק (סיכון פיננסי) הינו סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובעים משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערי מטבע, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים, ובכללם: סיכון ריבית, סיכון מטבע, סיכון אינפלציה, סיכון מחיר מניות וסיכון תנודתיות.

בתחילת שנת 2024 ועל רקע מלחמת חרבות ברזל, הוריד בנק ישראל את הריבית ב-0.25% לרמה של 4.5% מתוך מטרה לייצב השווקים והפחתת רמת אי הוודאות, לצד יציבות מחירים ותמיכה בפעילות הכלכלית. לאור התמשכות המלחמה והתרחבותה, העלייה בגירעון ובחוסר הוודאות הגיאופוליטי הצפי הוא שהריבית בישראל תישאר ללא שינוי בחצי השנה הקרובה. בחודשים האחרונים חלה האצה באינפלציה וציפיות האינפלציה לשנה הקרובה עומדות מעל לטווח העליון של בנק ישראל.

בעולם, על רקע התמתנות האינפלציה הוחל בתהליך ירידת ריבית במדינות רבות ובכללן אנגליה, קנדה, שווייץ, גוש היורו וארה"ב והצפי הוא שבחודשים הקרובים תהליך זה יימשך.

הבנק נוקט במגוון פעולות על מנת להתמודד עם ההשפעות של השינויים בריבית ובאינפלציה, לרבות עדכוני הנחות למודלים שונים בתחומי האשראי וסיכונים שוק, ביצוע עסקאות לניהול החשיפה במגזר הצמוד מדד והתאמת שיעורי הביטחונות הנדרשים לפעילות בשוק ההון. הבנק פועל באופן שוטף להתאים את חשיפת הריבית וחשיפת המדד שלו בהתאם להתפתחויות הכלכליות והגיאופוליטיות המשתנות. הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות השונות במצב המאקרו כלכלי ונוקט בפעולות ככל הנדרש.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

על רקע המלחמה, גבר חוסר הוודאות באשר לתחזיות המאקרו בישראל, ובפרט באשר לקצב האינפלציה הצפוי ושיעור הריבית המוניטרית.

מתחילת השנה ולמרות התמשכות המלחמה, שוק המניות המקומי מציג תשואות חיוביות, אך מפגין תשואת חסר בהשוואה לשווקים אחרים בעולם ותשואת האג"ח הממשלתיות עלתה. כמו כן, ישנה תנודתיות רבה בשוק המט"ח אל מול השקל. לתנודתיות בשווקים, לא היתה השפעה מהותית על הבנק.

סיכונים שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים

במסגרת יישום הוראות באזל הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים שוק. להלן פירוט נכסי סיכון בגין רכיבי סיכון השוק:

סיכון שוק בגישה הסטנדרטית (MR1)

30 בספטמבר 2024	30 בספטמבר 2023	31 בדצמבר 2023
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
מוצרים ישירים (outright products)		
סיכון שיעור ריבית (כלל וספציפי)	1.2	2.6
סיכון שער חליפין	6.1	3.6
סך הכל	7.3	6.2
		4.4

חלק 6 א - סיכון ריבית בתיק הבנקאי (IRRBB) ובתיק למסחר

סיכון הריבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית. שינויים בריבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ובנוסף משפיעים על שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים או אף התזרימים עצמם משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית. צורותיו העיקריות של סיכון הריבית שאליו נחשף הבנק כוללות:

- סיכון תמחור מחדש הנובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון (בריבית קבועה) ובמועדי תמחור מחדש (בריבית משתנה) של נכסים התחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות של הבנק.
- סיכון עקום התשואה הנובע מתזוזות בלתי צפויות של עקום התשואה המשפיעות באופן שלילי על רווחי התאגיד הבנקאי או על השווי הכלכלי.
- סיכון בסיס הריבית הנובע ממתאם לא מושלם בשינויים של שיעורי הריבית בשווקים פיננסיים שונים או במכשירים שונים הדומים במאפייני התמחור מחדש.
- סיכון אופציונליות הנובע משינוי עיתוי או בהיקף תזרימי המזומנים של מכשיר פיננסי עקב שינויים בשיעורי ריבית השוק.

בניהול החשיפות לסיכונים שוק מבחין הבנק בין החשיפות הנוצרות כחלק מהניהול השוטף של הנכסים וההתחייבויות של הבנק (התיק הבנקאי) לבין החשיפות בתיק למסחר, זאת בהתבסס על מדיניות מפורטת שאישר דירקטוריון הבנק להגדרת התיק הבנקאי והתיק למסחר (כאמור אינו פעיל).

מידע כמותי על סיכון ריבית בתיק הבנקאי וכן בתיק למסחר (שאינו פעיל בבנק)

כימות החשיפה בתיק הבנקאי משולבת בחישוב מודל VaR וכן במבחני הקיצון, ונועד להגביר את שקיפות סיכון הריבית בבנק הן בתיק הבנקאי והן בתיק למסחר.

הבנק מודד ומעריך את רגישות התיק הבנקאי לשינויים בריבית בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 333 בנושא סיכון הריבית. המדידה נעשית הן ברמת מגזר הצמדה והן ברמת פעילות בודדת, ומודדת באופן שוטף את השפעת זעזוע סטנדרטי (קרי שינוי בלתי צפוי בעקום הריבית בשיעור של 100 נקודות בסיס) על השווי הכלכלי.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים
להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים בריבית על פי שוויים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעור הריבית על שוויים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

שיפור הגילוי על סיכונים ריבית ומגזרי פעילות פיקוחיים

בשנים האחרונות חל שינוי מהותי בסביבת הריבית בארץ ובעולם, אשר הוביל להשלכות מהותיות על תאגידים בנקאיים והדגיש את החשיבות של גילוי מקיף על התפתחות הכנסות הריבית וסיכונים הריבית של הבנק ועל השפעות הנחות התנהגותיות על סיכונים אלה.

1. שווי הוגן נטו מותאם (1) של המכשירים הפיננסיים של הבנק

30 בספטמבר 2024 (במיליוני ש"ח)	שקל לא צמוד	שקל צמוד למדד	מטבע חוץ - דולר	מטבע חוץ - אחר	סך הכל
נכסים פיננסיים *	9,983.1	1,746.2	295.5	215.6	12,240.4
סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים וחוץ מאזניים	5.3		30.1	43.8	79.2
התחייבויות פיננסיות *	(9,532.0)	(969.6)	(300.1)	(215.2)	(11,016.9)
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים	(5.3)		(28.2)	(42.2)	(75.7)
שווי הוגן נטו	451.1	776.6	(2.7)	2.0	1,227.0
השפעת התחייבויות לזכויות עובדים	(108.9)				(108.9)
השפעת פריסה לתקופות של פיקדונות לפי דרישה	191.6		8.0		199.6
שווי הוגן נטו מותאם (1)	533.8	776.6	(5.3)	2.0	1,317.7
מזה: תיק בנקאי	533.8	776.6	(1.6)	5.7	1,317.7
מזה: השפעת הנחות התנהגותיות אחרות (2)	(14.3)	(7.2)			(21.5)

30 בספטמבר 2023 (במיליוני ש"ח)	שקל לא צמוד	שקל צמוד למדד	מטבע חוץ - דולר	מטבע חוץ - אחר	סך הכל
נכסים פיננסיים *	9,082.4	1,537.7	294.2	209.7	11,124.0
סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים וחוזי מאזנים	1.4		29.5	99.2	130.1
התחייבויות פיננסיות *	(8,612.6)	(975.0)	(299.9)	(210.2)	(10,097.7)
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים	(1.4)		(25.9)	(94.7)	(122.0)
שווי הוגן נטו	469.8	562.7	(2.1)	4.0	1,034.4
השפעת התחייבויות לזכויות עובדים	(99.6)				(99.6)
השפעת פריסה לתקופות של פיקדונות לפי דרישה	168.9				168.9
שווי הוגן נטו מותאם (1)	539.1	562.7	(2.1)	4.0	1,103.7
מזה: תיק בנקאי	539.1	562.7	(4.4)	6.3	1,103.7
מזה: השפעת הנחות התנהגותיות אחרות (2)	(4.5)				(4.5)

31 בדצמבר 2023 (במיליוני ש"ח)	שקל לא צמוד	שקל צמוד למדד	מטבע חוץ - דולר	מטבע חוץ - אחר	סך הכל
נכסים פיננסיים *	9,562.9	1,483.6	295.7	209.8	11,552.0
סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים וחוזי מאזנים	6.5		32.3	97.5	136.3
התחייבויות פיננסיות *	(8,973.3)	(978.1)	(299.1)	(209.3)	(10,459.8)
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים	(6.4)		(29.9)	(95.0)	(131.3)
שווי הוגן נטו	589.7	505.5	(1.0)	3.0	1,097.2
השפעת התחייבויות לזכויות עובדים	(97.4)				(97.4)
השפעת פריסה לתקופות של פיקדונות לפי דרישה	182.4				182.4
שווי הוגן נטו מותאם (1)	674.7	505.5	(1.0)	3.0	1,182.2
מזה: תיק בנקאי	674.7	505.5	(7.4)	9.4	1,182.2
מזה: השפעת הנחות התנהגותיות אחרות (2)	(11.6)	(5.3)			(16.9)

(*) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים,

(1) פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 15 לתמצית הדוחות הכספיים, למעט ייחוס לתקופות לפירעון של פיקדונות לפי דרישה (עו"ש) בעוד שבבאור היתרה במאזן מהווה את האומדן של השווי ההוגן.

(2) השפעת ייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה (עו"ש) ופירעונות מוקדמים של פיקדונות הציבור.

2. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם ⁽¹⁾ של הבנק

30 בספטמבר 2024 (במיליוני ש"ח)	שקל לא צמוד	שקל צמוד למדד	מטבע חוץ-דולר	מטבע חוץ - אחר	סך הכל
שינויים מקבילים					
עלייה במקביל של 1%	(9.8)	(6.0)	(0.8)	0.2	(16.4)
מזה: תיק בנקאי	(9.8)	(6.0)	(0.8)	0.1	(16.4)
מזה: השפעת הנחות התנהגותיות	47.2		2.0		49.2
ירידה במקביל של 1%	12.0	5.4	0.8	1.6	19.8
מזה: תיק בנקאי	12.0	5.4	0.8	(3.2)	19.8
מזה: השפעת הנחות התנהגותיות	(32.3)		(2.0)		(34.3)
שינויים לא מקבילים					
התללה (2)	(26.1)	10.2	0.6	0.6	(14.7)
מזה: תיק בנקאי	(26.1)	10.2	0.6		(14.7)
השטחה (3)	21.4	(11.6)	(0.8)		9.0
מזה: תיק בנקאי	21.4	(11.6)	(0.8)		9.0
עליית ריבית בטווח הקצר	14.8	(12.7)	(1.1)	0.1	1.1
מזה: תיק בנקאי	14.8	(12.7)	(1.1)	0.1	1.1
ירידת ריבית בטווח הקצר	(17.5)	13.1	1.1	1.5	(1.8)
מזה: תיק בנקאי	(17.5)	13.1	1.1	1.5	(1.8)
30 בספטמבר 2023 (במיליוני ש"ח)	שקל לא צמוד	שקל צמוד למדד	מטבע חוץ-דולר	מטבע חוץ - אחר	סך הכל
שינויים מקבילים					
עלייה במקביל של 1%	18.4	1.5	(0.6)	(0.8)	18.5
מזה: תיק בנקאי	18.5	1.5	(0.5)	(0.8)	18.7
מזה: השפעת הנחות התנהגותיות	22.0		2.0		24.0
ירידה במקביל של 1%	(8.9)	(2.6)	1.3	(0.2)	(10.4)
מזה: תיק בנקאי	(8.9)	(2.6)	1.3	(0.3)	(10.5)
מזה: השפעת הנחות התנהגותיות	(28.0)		(2.0)		(30.0)
שינויים לא מקבילים					
התללה (3)	14.1	10.6	1.0	(0.3)	25.4
מזה: תיק בנקאי	14.1	10.6	(1.2)	2.0	25.5
השטחה (4)	5.4	(10.4)	(0.5)	(0.8)	(6.3)
מזה: תיק בנקאי	5.5	(10.4)	(2.8)	1.5	(6.2)
עליית ריבית בטווח הקצר	11.5	(8.4)	(0.8)	(0.9)	1.4
מזה: תיק בנקאי	11.5	(8.4)	(3.1)	1.4	1.4
ירידת ריבית בטווח הקצר	4.8	8.7	1.5	(0.1)	14.9
מזה: תיק בנקאי	4.9	8.7	(0.7)	2.1	15.0

ראה הערות בעמוד הבא

31 בדצמבר 2023	(במיליוני ש"ח)	שקל לא צמוד	שקל צמוד למדד	מטבע חוץ - דולר	מטבע חוץ - אחר	סך הכל
שינויים מקבילים						
עלייה במקביל של 1%		14.1	0.9	(0.7)	(0.7)	13.6
מזה: תיק בנקאי		13.9	0.9	(0.6)	(0.8)	13.4
מזה: השפעת הנחות התנהגותיות		39.8		3.3		43.1
ירידה במקביל של 1%		(12.3)	(2.0)	0.6	0.8	(12.9)
מזה: תיק בנקאי		(12.4)	(2.0)	0.5	0.9	(13.0)
מזה: השפעת הנחות התנהגותיות		(40.2)		(3.4)		(43.6)
שינויים לא מקבילים						
התללה (3)		(16.5)	10.7	0.6	0.3	(4.9)
מזה: תיק בנקאי		(16.5)	10.7	(5.9)	6.7	(5.0)
השטחה (4)		17.2	(10.6)	(0.7)	(0.4)	5.5
מזה: תיק בנקאי		17.0	(10.6)	(7.1)	6.0	5.3
עליית ריבית בטווח הקצר		25.1	(8.9)	(0.9)	(0.7)	14.6
מזה: תיק בנקאי		25.1	(8.9)	(7.3)	5.7	14.6
ירידת ריבית בטווח הקצר		(30.0)	9.1	0.8	0.8	(19.3)
מזה: תיק בנקאי		(30.0)	9.1	(5.6)	7.2	(19.3)

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

- (1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות לפירעון של פיקדונות לפי דרישה (עו"ש). פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, למעט פיקדונות לפי דרישה (עו"ש), ראה באור 15 לדוחות הכספיים.
- (2) השפעת ייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה (עו"ש) ופירעונות מוקדמים של פיקדונות הציבור.
- (3) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.
- (4) השטחה - עליה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.
- (5) במהלך שנת 2023, בוצע עדכון למודל הפיקדונות לפי דרישה (עו"ש). מספרי ההשוואה ל-30.6.23 לא הוצגו מחדש.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן ריבית

2023 31 בדצמבר			2023 30 בספטמבר			2024 30 בספטמבר			
סך הכל*	הכנסות מימון מריבית	הכנסות ריבית נטו	סך הכל*	הכנסות מימון מריבית	הכנסות ריבית נטו	סך הכל*	הכנסות מימון מריבית	הכנסות ריבית נטו	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
14.6	0.1	14.5	4.3	0.1	4.2	19.3	0.1	19.2	שינויים מקבילים (1)
14.6	0.1	14.5	4.3	0.1	4.2	19.3	0.1	19.2	עלייה במקביל של 1%
(43.8)	(0.1)	(43.7)	(40.4)	(0.1)	(40.3)	(38.2)	(0.1)	(38.1)	מזה: תיק בנקאי
(43.8)	(0.1)	(43.7)	(40.4)	(0.1)	(40.3)	(38.2)	(0.1)	(38.1)	ירידה במקביל של 1%
									מזה: תיק בנקאי

*לאחר השפעות מקזות

- (1) בתרחיש של עליית ריבית מקבילה של 1% השינוי אינו סימטרי לתרחיש של ירידת ריבית מקבילה של 1% לאור הנחות לגבי מעבר בין יתרות עו"ש לפיקדון. כמו כן, בתרחיש של עליית ריבית מקבילה של 2% השינוי אינו סימטרי לתרחיש של עליית ריבית מקבילה של 1% ולתרחיש ירידת ריבית מקבילה של 2%. זאת לאור הנחות נוספות לגבי היקף וטווח הזמן של מעבר מיתרות העו"ש לפקדונות.
- (2) במהלך שנת 2023, בוצע עדכון למודל הפקדונות לפי דרישה (עו"ש). מספרי ההשוואה ל-30.9.23 לא הוצגו מחדש.

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל חושבה בהתבסס על מספר פרמטרים והנחות שונות ובין היתר, שימוש בהנחות לגבי שינוי במרווחי הפיקדונות, מעבר כספים מעו"ש לפיקדונות במקרה של עליית ריבית לעומת יציבות ביתרות במקרה של ירידת ריבית. במהלך שנת 2023, על רקע השינויים בסביבת הריבית, בוצעו התאמות להנחות שבבסיס החישוב. מספרי ההשוואה ל-30.06.23 לא הוצגו מחדש.

מידע נוסף על חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית
חשיפה כוללת של הבנק לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30 ספטמבר 2024

ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנה	מעל 5 עד 10 שנים	מעל עד 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש	
1.9	(0.0)	83.3	579.4	608.9	2,228.1	850.5	683.1	7,205.1	נכסים פיננסיים*
				0.1	0.2	4.7	8.1	65.9	סכומים אחרים לקבל**
	14.6	86.6	167.7	215.1	2,810.6	1,452.4	695.1	5,484.1	התחייבויות פיננסיות*
			15.8	0.6	47.9	5.4	0.7	5.3	סכומים אחרים לשלם**
1.9	(14.6)	(3.3)	396.0	393.3	(630.1)	(602.6)	(4.6)	1,781.6	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית
פירוט נוסף של החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית									
א. לפי מהות הפעילות:									
1.9	(14.6)	(3.3)	396.0	393.3	(630.0)	(602.6)	(4.6)	1,781.5	החשיפה בתיק הבנקאי החשיפה בתיק למסחר
ב. לפי בסיסי הצמדה									
1.9	(14.6)	39.3	499.5	302.3	(1,336.7)	(818.1)	(78.3)	1,938.5	מטבע ישראלי לא צמוד
	0.0	(42.6)	(102.1)	160.8	734.1	(8.1)	10.8	23.8	מטבע ישראלי צמוד מדד
			(1.4)	(69.7)	(27.5)	223.6	63.0	(180.7)	מטבע חוץ (לרבות צמוד מט"ח)
ג. השפעות על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית									
	(14.6)	(34.6)	(28.1)	(15.2)	(11.0)	(3.9)	(1.4)	(0.1)	השפעת התחייבויות לזכויות עובדים
				(2,096.1)				2,295.7	השפעת פריסה לתקופות של פיקדונות לפי דרישה
		5.5	13.6	(2.6)	(8.7)	(8.2)	(9.1)	(12.0)	השפעת הנחות התנהגותיות אחרות

31 בדצמבר 2023			30 בספטמבר 2023			30 בספטמבר 2024			
מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	
0.6	3.4	11,552.0	0.6	3.9	11,124.0	0.9	4.0	12,240.4	נכסים פיננסיים*
0.1		136.3	0.1		130.1	0.1		79.2	סכומים אחרים לקבל**
0.8	1.8	10,374.8	0.8	2.0	10,028.4	0.8	3.9	10,926.2	התחייבויות פיננסיות*
1.7		131.3	2.0		122.0	2.5		75.7	סכומים אחרים לשלם**
		1,182.2			1,103.8			1,317.7	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית
									פירוט נוסף של החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית
									א. לפי מהות הפעילות:
*** (1.1)		1,182.2	(1.1)		1,103.7	1.3		1,317.7	החשיפה בתיק הבנקאי
*** _			0.2						החשיפה בתיק למסחר
									ב. לפי בסיסי הצמדה
*** (1.9)		674.7	(2.0)		539.1	1.8		533.8	מטבע ישראלי לא צמוד
*** (0.3)		505.5	(0.3)		562.7	0.7		776.6	מטבע ישראלי צמוד מדד
*** 72.0		2.0	61.7		1.9	8.9		7.3	מטבע חוץ (לרבות צמוד מט"ח)
									ג. השפעות על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית
	4.7	(97.4)		5.0	(99.6)		5.6	(108.9)	השפעת התחייבויות לזכויות עובדים
(22.4)	4.2	182.4	(18.8)	4.6	168.9	0.5	4.5	199.6	השפעת פריסה לתקופות של פיקדונות לפי דרישה
(12.7)	3.65		(47.4)	2.17	(4.5)	(5.6)	4.1	(21.5)	השפעת הנחות התנהגותיות אחרות

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי ושל סכומים אחרים לקבל ולשלם, לאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים, השפעת מודל פירעונות מוקדמים של משכנתאות, השפעת מודל פירעונות מוקדמים בפיקדונות הציבור והשפעת פריסת פיקדונות לפי דרישה, כשהם מהוונים בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פיקדונות לפי דרישה (עו"ש), ראה ביאור 15 בדוח הכספי.
- הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הנובעים מפיקדונות לפי דרישה חושב בהתאם להנחות לגבי תקופות לפירעון המשמשות את הבנק לניהול סיכוני ריבית.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 15 בדוח הכספי.
- מסך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- * למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים. לאחר השפעת פריסה לתקופות של פיקדונות לפי דרישה, ולאחר השפעת מודל פרעונות מוקדמים משכנתאות.
- ** סכומים לקבל ולשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים, לאחר השפעה של ההתחייבויות לזכויות עובדים.
- *** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של מסך החיים הממוצע האפקטיבי.

חלק 7 - סיכון נזילות

סיכון הנזילות הינו סיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל משיכות בלתי צפויות של פיקדונות הציבור, ניצול מוגבר של קווי אשראי ואי ודאות לגבי זמינות המקורות, והתחייבויות בלתי צפויות אחרות, לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים הנזילים שעומדים לרשות הבנק. התממשות הסיכון עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים, אשר בגינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחירי שוק ובמקרי קיצון אף להוות סכנה ליציבותו של הבנק.

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 - "יחס כיסוי הנזילות", ואת הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 "יחס מימון יציב נטו NSFR", המאמצות את המלצות ועדת באזל בנושא זה. כמו, כן הבנק פועל בהתאם לעקרונות שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 - "ניהול סיכון הנזילות", בין היתר באמצעות מדדים כמותיים לניטור אחר מצב הנזילות, ביצוע תרחישי קיצון ועוד.

יחס כיסוי הנזילות של הבנק לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 עמד על 550%, בהשוואה ל-598% בשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2024. יחס כיסוי הנזילות המינימלי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 100%. הגידול ביחס כיסוי הנזילות נובע מגידול בכרית הנזילות עקב רכישת אגרות חוב ממשלתיות.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

על רקע המלחמה, התמשכותה והתרחבותה, התגבר חוסר הוודאות הגיאופוליטי, פרמיית הסיכון של המשק עלתה, הגירעון הממשלתי התרחב וקצב האינפלציה הואץ. למלחמה השלכות כלכליות משמעותיות, המשפיעות על המשק הישראלי. על אף השיפור שנצפה בהתאוששות המשק, עדיין קיים חוסר וודאות משמעותי ועלייה ברמת הסיכון.

השינויים בשער החליפין ובתשואות האג"ח הממשלתיות משפיעים באופן ישיר על סיכון הנזילות. עם פרוץ המלחמה, מעורבותו של בנק ישראל לייצב את השוק המקומי נשאה פרי כאשר הודיע על תכנית למכירת דולרים (עד 30 מיליארד דולר) וכן, אספקת נזילות בשוק ה-SWAP (עד 15 מיליארד דולר) על מנת למתן את התנודות בשער החליפין. בנוסף, איפשר בנק ישראל גם לגופים מוסדיים לבצע מולו עסקאות ריפו בשקלים, על מנת להפחית מכירות בזק בשוק האג"ח.

ברבעון הראשון של 2024, הפחית בנק ישראל את שיעור הריבית במשק ב-0.25% לרמה של 4.5% בצעד שנועד להקל על המגזר העסקי והפרטי. התרחבות הלחימה מציבה אתגרים כלכליים משמעותיים ולכן הבנק שומר על יתרות נזילות גבוהות במט"ח ובשקלים, בהשוואה ליתרות במצב עסקים רגיל, מעבר למגבלות הרגולטוריות והפנימיות. הבנק ממשיך לבצע מעקב הדוק, ומבצע פעולות בקרה וניטור אחר יחסי הנזילות.

להלן פירוט רכיבי יחס כיסוי הנזילות הממוצע (Liquidity):

שלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024		
סך ערך לא משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
3,073.0		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		תזרימי מזומנים יוצאים
516.2	9,161.1	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים
211.0	4,219.0	מזה: פיקדונות יציבים
223.2	2,220.1	פיקדונות פחות יציבים
82.0	2,723.0	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראת ניהול בנקאי תקין 221)
548.5	987.5	מימון סטונאי בלתי מובטח
548.5	987.5	מזה: פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
119.3	2,247.7	דרישות נזילות נוספות
119.3	2,247.7	קווי אשראי ונזילות
17.0	235.0	מחויבויות מימון מותנות אחרות
1,201.0		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים

תזרימי מזומנים נכנסים		
593.5	684.5	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
36.0	164.0	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
629.5	848.5	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
3,073.0		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
571.5		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
550%		יחס כיסוי נזילות *
* במונחים של ממוצעים פשוטים של 76 תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.		
לשלושת החודשים שנסתיימו		
ביום 30 בספטמבר 2023		
סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
1,840.3		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		תזרימי מזומנים יוצאים
483.1	8,476.5	פיקדונות קמעונאיים מיוחדים ומעסקים קטנים
204.0	4,074.0	מזה: פיקדונות יציבים
209.1	2,076.5	פיקדונות פחות יציבים
70.0	2,326.0	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראת ניהול בנקאי תקין 221)
521.8	910.8	מימון סיטונאי בלתי מובטח
521.8	910.8	מזה: פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
109.1	2,112.4	דרישות נזילות נוספות
109.1	2,112.4	קווי אשראי ונזילות
19.0	249.0	מחויבויות מימון מותנות אחרות
1,133.0		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
		תזרימי מזומנים נכנסים
682.0	763.0	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
30.0	144.0	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
712.0	907.0	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
1,840.3		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
421.0		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
458%		יחס כיסוי נזילות *

* במונחים של ממוצעים פשוטים של 77 תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 בדצמבר 2023		
סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
2,191.7		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		תזרימי מזומנים יוצאים
487.2	8,594.3	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים
202.0	4,037.0	מזה: פיקדונות יציבים
211.2	2,096.3	פיקדונות פחות יציבים
74.0	2,461.0	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראת ניהול בנקאי תקין 221)
468.8	856.8	מימון סיטונאי בלתי מובטח
468.8	856.8	מזה: פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
112.1	2,164.9	דרישות נזילות נוספות
112.1	2,164.9	קווי אשראי ונזילות
17.0	235.0	מחויבויות מימון מותנות אחרות
1,085.1		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
		תזרימי מזומנים נכנסים
644.1	734.1	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
28.0	138.0	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
672.1	872.1	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
2,191.7		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
413.0		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
544%		יחס כיסוי נזילות *

* במונחים של ממוצעים פשוטים של 78 תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

הרכב הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (במיליוני ש"ח)

ממוצע לרבעון שהסתיים ביום 31 בדצמבר 2023	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	ממוצע לרבעון הדוח *	יתרה לתאריך הדוח	
2,207.7	2,369.4	3,039.1	2,943.2	נכסי רמה 1
		73.9	72.4	נכסי רמה 2א
2,207.7	2,369.4	3,113.0	3,015.6	סך הכל HQLA

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

יחס מימון יציב נטו לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 222 (NSFR)

ביום 21 ביוני 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר קובעת את אופן חישוב היחס כפי שנקבע ברפורמת באזל III של ועדת באזל (BCBS). מטרת יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח.

יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין ופריטי מימון יציב נדרש. מימון יציב זמין מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי הבנק, וכן של החשיפות החוץ-מאזניות.

החל מיום 31 בדצמבר 2021 (מועד יישום ההוראה), הבנק נדרש לעמוד ביחס המימון יציב נטו השווה או גדול ל-100%, על בסיס שוטף. יחס המימון יציב נטו של הבנק ליום 30 בספטמבר 2024 עמד על 170.1% לעומת 167.6% ליום 30 ביוני 2024. לבנק שיעור פיקדונות קמעונאיים משמעותי אשר על פי ההוראה מוגדר כמימון יציב זמין.

להלן פירוט רכיבי יחס מימון יציב נטו (NSFR):

30 בספטמבר 2024				
על בסיס מאוחד ליום:				
ה	ד	ג	ב	א
ערך לא משוקלל לפי תקופות לפירעון				
ערך משוקלל	שנה או יותר	מ-6 חודשים עד שנה	עד 6 חודשים	ללא מועד פירעון
פריטי מימון יציב זמן (ASF)				
1,343.9				1,343.9
1,343.9				1,343.9
8,730.3	198.7	505.8	8,594.1	
6,603.8	111.3	499.3	6,334.9	
2,126.5	87.4	6.5	2,259.2	
859.2	455.2	2.5	869.2	
859.2	455.2	2.5	869.2	
6.3	51.2	33.1	284.9	0.2
				0.2
6.3	51.2	33.1	284.9	
10,939.7	705.1	541.4	9,748.2	1,343.9

30 בספטמבר 2024					
על בסיס מאוחד ליום:					א
ערך לא משוקלל לפי תקופות לפירעון					ב
					ג
					ד
					ה
					ערך משוקלל
					שנה או יותר
					מ-6 חודשים עד שנה
					עד 6 חודשים
					ללא מועד פירעון
פריטי מימון יציב נדרש (RSF)					
15 סך נכסים נזילים באיכות גבוהה לפי יחס מימון יציב נטו (HQLA)					
16 פיקדונות המוחזקים במוסדות פיננסיים אחרים למטרות תפעוליות					
17 הלוואות וניירות ערך הנפרעים כסדרם					
18 - הלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן שמובטחות על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 1					
19 - הלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן שמובטחות על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה שאינם ברמה 1 והלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן שאינן מובטחות					
20 - הלוואות ללקוחות סטונאיים שאינם פיננסיים הנפרעות כסדרן, הלוואות ללקוחות קמעונאיים ולעסקים קטנים, והלוואות לריבוניות, לבנקים מרכזיים ולישויות סקטור ציבורי					
21 מזה: עם משקל סיכון של 35% או פחות על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203					
22 הלוואות לדיור המובטחות במשכנתא הנפרעות כסדרן, מזה					
23 מזה: עם משקל סיכון של 35% או פחות על פי הוראת ניהול תקין מספר 203					
24 - ניירות ערך שאינם בכשל ושאנם כשירים להיחשב נכסים נזילים באיכות גבוהה, לרבות מניות נסחרות בבורסה					
25 נכסים עם הקבלה להתחייבויות בעלות תלות הדדית					
26 נכסים אחרים:					
27 - סחורות הנסחרות פיזית, לרבות זהב					
28 - נכסים שהופקדו כביטחון ראשוני לחוזי נגזרים והעמדות לטובת קרן למימון כשל (default fund) של צדדים נגדיים מרכזיים (CCPs)					
29 - נכסים בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו					
30 - התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו לפני ניכוי בטחונות משתנים שהופקדו					
31 - כל יתר הקטגוריות של הנכסים שלא נכללו בקטגוריות לעיל					
32 פריטים חוץ מאזניים					
33 סך מימון יציב נדרש (RSF)					
34 יחס מימון יציב נטו (NSFR) (%)					

30 בספטמבר 2023					על בסיס מאוחד ליום:
ה	ד	ג	ב	א	
ערך לא משוקלל לפי תקופות לפירעון					
ערך משוקלל	שנה או יותר	מ-6 חודשים עד שנה	עד 6 חודשים	ללא מועד פירעון	
					פריטי מימון יציב זמן (AFS)
1,186.0				1,186.0	1 הון:
1,186.0				1,186.0	2 - הון פיקוחי
					3 - מכשירי הון אחרים
8,043.5	200.6	464.2	7,900.9		4 פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים:
6,092.8	120.2	459.2	5,827.8		5 - פיקדונות יציבים
1,950.6	80.3	5.0	2,073.1		6 - פיקדונות פחות יציבה
778.7	439.2	12.1	686.6		7 מימון סיטונאי:
					8 - פיקדונות לצרכים תפעוליים
778.7	439.2	12.1	686.6		9 מימון סיטונאי אחר
					10 התחייבויות עם נכסים תואמים בעלי תלות הדדית
6.1	53.5	33.6	283.2	0.1	11 התחייבויות אחרות:
				0.1	12 - התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו
6.1	53.5	33.6	283.2		13 - כל יתר ההתחייבויות וההון שלא נכללו בקטגוריות לעיל
10,014.2	693.3	509.8	8,870.7	1,186.0	14 סך מימון יציב זמין (ASF)
					פריטי מימון יציב נדרש (RSF)
39.0	535.3	233.4	1,281.4		15 סך נכסים נזילים באיכות גבוהה לפי יחס מימון יציב נטו (HQLA)
					16 פיקדונות המוחזקים במוסדות פיננסיים אחרים למטרות תפעוליות
5,994.9	5,892.7	938.6	1,698.7		17 הלוואות וניירות ערך הנפרעים כסדרם
					18 - הלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן שמובטחות על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 1
1,308.4	1,016.8	316.9	887.6		19 - הלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן שמובטחות על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה שאינם ברמה 1 והלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן שאינן מובטחות
4,650.5	4,853.0	589.1	810.9		20 - הלוואות ללקוחות סיטונאיים שאינם פיננסיים הנפרעות כסדרן, הלוואות ללקוחות קמעונאיים ולעסקים קטנים, והלוואות לריבונות, לבנקים מרכזיים ולישויות סקטור ציבורי
529.1	863.4	29.4	34.9		21 מזה: עם משקל סיכון של 35% או פחות על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203
					22 הלוואות לדיור המובטחות במשכנתא הנפרעות כסדרן, מזה
					23 מזה: עם משקל סיכון של 35% או פחות על פי הוראת ניהול תקין מספר 203
35.9	22.9	32.7	0.3		24 - ניירות ערך שאינם בכשל ושאנם כשירים להיחשב נכסים נזילים באיכות גבוהה, לרבות מניות נסחרות בבורסה
					25 נכסים עם הקבלה להתחייבויות בעלות תלות הדדית
246.1	148.0	30.6	607.2	86.3	26 נכסים אחרים:
					27 - סחורות הנסחרות פיזית, לרבות זהב
					28 - נכסים שהופקדו כביטחון ראשוני לחוזי נגזרים והעמדות לטובת קרן למימון כשל (default fund) של צדדים נגדיים מרכזיים (CCPs)
8.1				8.1	29 - נכסים בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו

0.1	- התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון				30	יציב נטו לפני ניכוי בטחונות משתנים שהופקדו
237.9	148.0	30.6	607.2	78.1		- כל יתר הקטגוריות של הנכסים שלא נכללו בקטגוריות לעיל
118.9			2,130.9		32	פריטים חוץ מאזניים
6,398.9	6,576.0	1,202.6	5,718.4	86.3	33	סך מימון יציב נדרש (RSF)
156.5%	11%	42%	157%	1,322%	34	יחס מימון יציב נטו (NSFR) (%)

31 בדצמבר 2023					
על בסיס מאוחד ליום:					
ה	ד	ג	ב	א	ערך לא משוקלל לפי תקופות לפירעון
ערך משוקלל	שנה או יותר	6-חודשים עד שנה	עד 6 חודשים	ללא מועד פירעון	
פריטי מימון יציב זמן (ASF)					
1,238.8				1,238.8	1 הון:
1,238.8				1,238.8	2 - הון פיקוחי
					3 - מכשירי הון אחרים
8,320.6	193.6	466.2	8,203.2		4 פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים:
6,276.6	111.7	461.1	6,028.3		5 - פיקדונות יציבים
2,043.9	81.9	5.1	2,175.0		6 - פיקדונות פחות יציבה
819.8	469.7	13.0	755.4		7 מימון סיטונאי:
					8 - פיקדונות לצרכים תפעוליים
819.8	469.7	13.0	755.4		9 מימון סיטונאי אחר
					10 התחייבויות עם נכסים תואמים בעלי תלות הדדית
5.8	52.1	31.3	239.0	0.2	11 התחייבויות אחרות:
				0.2	- התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון
					12 יציב נטו
5.8	52.1	31.3	239.0		- כל יתר ההתחייבויות וההון שלא נכללו בקטגוריות לעיל
10,384.9	715.4	510.5	9,197.6	1,238.8	14 סך מימון יציב זמן (ASF)
פריטי מימון יציב נדרש (RSF)					
39.8	549.9	238.2	1,811.3		15 סך נכסים נזילים באיכות גבוהה לפי יחס מימון יציב נטו (HQLA)
					16 פיקדונות המוחזקים במוסדות פיננסיים אחרים למטרות תפעוליות
5,936.0	5,805.9	930.1	1,618.4		17 הלוואות וניירות ערך הנפרעים כסדרם
					- הלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן
					18 שמובטחות על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 1
1,364.0	1,094.0	304.5	784.9		- הלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן
					19 שמובטחות על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה שאינם ברמה 1 והלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן
					20 שאינן מובטחות
4,507.7	4,656.0	609.0	816.7		- הלוואות ללקוחות סיטונאיים שאינם פיננסיים הנפרעות כסדרן, הלוואות ללקוחות קמעונאיים ולעסקים קטנים, והלוואות לריבונות, לבנקים מרכזיים ולישויות סקטור ציבורי
481.4	791.8	30.6	35.9		21 מזה: עם משקל סיכון של 35% או פחות על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203
					22 הלוואות לדיור המובטחות במשכנתא הנפרעות כסדרן, מזה
					23 מזה: עם משקל סיכון של 35% או פחות על פי הוראת ניהול תקין מספר 203

64.3	55.9	16.6	16.9	24	- ניירות ערך שאינם בכשל ושאיןם כשירים להיחשב נכסים נזילים באיכות גבוהה, לרבות מניות נסחרות בבורסה
				25	נכסים עם הקבלה להתחייבויות בעלות תלות הדדית
257.1	161.1	28.3	576.1	81.1	26 נכסים אחרים:
				27	- סחורות הנסחרות פיזית, לרבות זהב
					- נכסים שהופקדו כביטחון ראשוני לחוזי נגזרים והעמדות לטובת קרן למימון כשל (default fund) של צדדים נגדיים מרכזיים (CCPs)
4.9				4.9	29 - נכסים בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו
0.0				0.2	- התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו לפני ניכוי בטחונות משתנים שהופקדו
252.2	161.1	28.3	576.1	76.0	31 - כל יתר הקטגוריות של הנכסים שלא נכללו בקטגוריות לעיל
121.0			2,179.3		32 פריטים חוץ מאזניים
6,353.9	6,516.9	1,196.6	6,185.1	81.1	33 סך מימון יציב נדרש (RSF)
163.4%	11%	43%	149%	1,463%	34 יחס מימון יציב נטו (NSFR) (%)

דורון סגל
מנהל סיכונים ראשי

גבריאל טייטל
מנהל כללי

רון גריסרו
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוח על הסיכונים: 21 בנובמבר, 2024